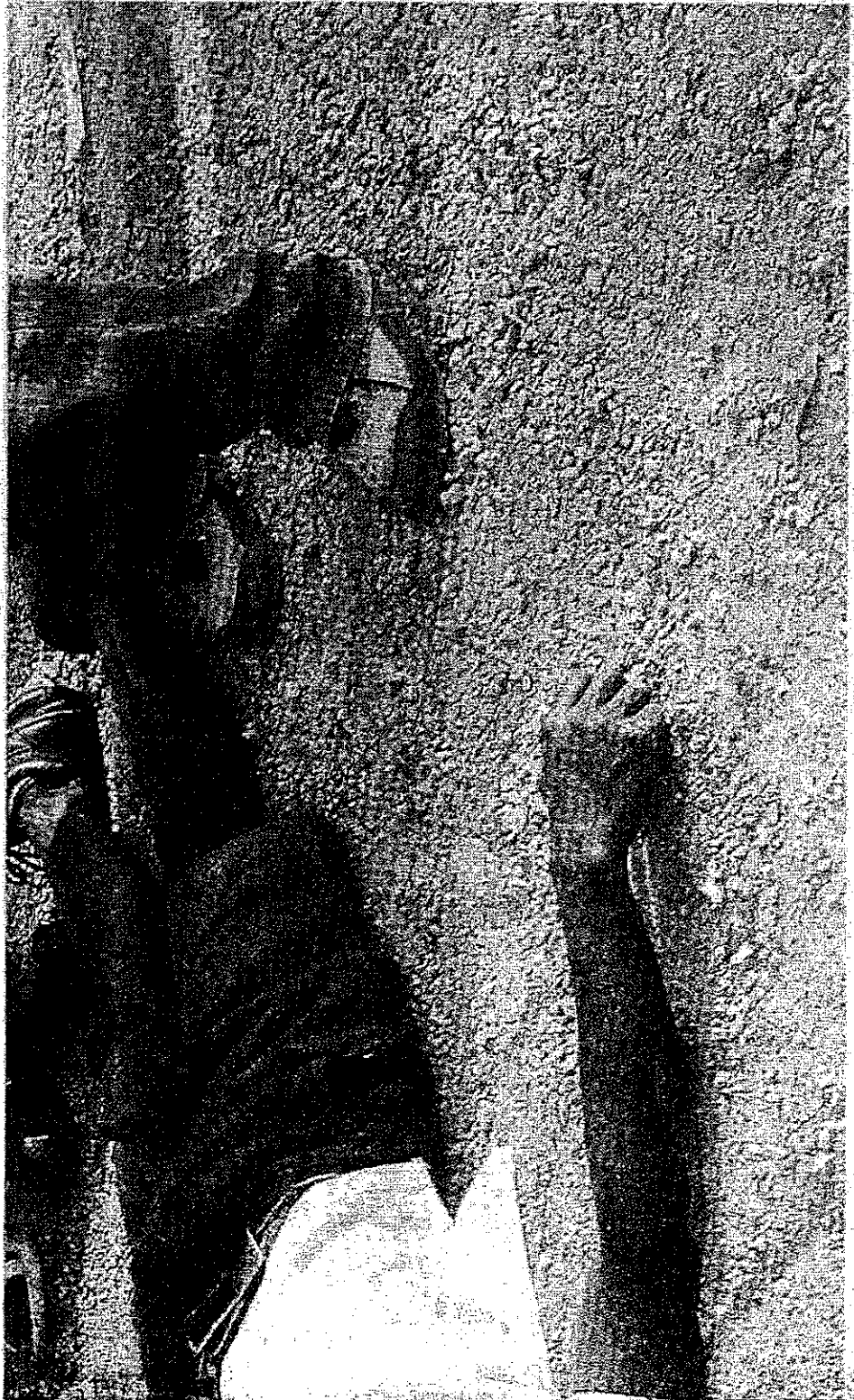

באחד האזורים הנחשלים בעולם,
 בסיריה לאון שמונת הקרבנות, כורה
 "לבוצות בני שליחמא" יהלומים.
 כשהחשבים הזועמים יצאו להפגין נגד
 פיצוץ חומרי הנפץ סמוך לבתיהם, הם
 נמקלו במשמאלה. ואז הם החל להישפך.
 שלוח "זימם" יצא לברך למת הרותוחת
 בחבל קונו עדיין סוערות
 שחר גונור, סיליה לאון // צילום: סימא גיאו גבורה

הפיצוץ הען שבקע ממעמקי המכרה נזק
 את האות. מיד אחרי יצאו מאות תושבים
 מתוך המזים באזור, מנופפים בידיהם
 בשלטים שחבנו תעליים מסודים משוטטים. יצא
 הציבים את החברה הזו כאן, נפתח על הבנים מהם.
 יצא נהיה עבדים במולדתו, או "אחתי ונעקום
 לצדק מי יעורר לני". דמות ספורות לאתר שר

מפגנים הקדיב לפניה נחלו לוי שמע ייתד
ומלות נפול. הירי של המשטרה התחיל מחד
מאור, מתאר תושב סחה בקטר. פלאום שמי
עת סביב אנשים וילדים צורחים ואת הכדורים
שטוקו לי נגנש ליה האוינים, התחלתי לרוץ
משם הכי מהר שיכולתי.

זה היה גורא כמו במלחמת האזרחים, מוסר
פה בנדר קאננת בת 13 שניסתה גם היא למחות
מהמקום, "יצתי ובסוית את הראש כדורים, אבל
הטפתי פתור בורוע ותחיל לרתת לי המון רם.
כפלתי על היצפה וחובת שמיישה בנור לעורר
לי, בנותייס מעור סחה בנקות, כי רחא מכונות
השיכת להכרה שמפעלה אמ מכרה היחלומים
דולקת בעקבותי, "ראתי את הפנים של הנהג,
הוא מתאר, "עובר החכה שאני חזר מצוי, כשי
מתלכו שלוח כל הנמן קנה רובת זה רובה שה
חזק שופר שהממשלה שולחת מהבינה, שרותק
מאתנו מאור קילומטרים, כדי להכביח אותנו
לכצע מה שותגלת הפכה דודשת, הפמתי
לרוץ 200 מטרים, וחס לא הפסיק לרוץ. את
ריו, בדרך ראתי את חבר שלי, מומו אחי, נופל
אחרי שקיבל כדור בראש. הרגשתי כמו ארנבת
שגרים אותה. באמו ראן שאני נופל, התקברוע
למרחק של עשרה מטרים, ואו הרגשתי שבנס
לי קליע לרגל שמעתי ליד את העמקת של חבר
אחר שלי שחזרוע שלו נשברה לגמרי, חס גראו
לי מאושרים מחד, והקודק לא היה כאן דובר
כוח מאושלחמת האזרחים נגמרה".

האירוע שתרחש ב-13 ברצמבר
האחרון במיירה לאו הוא שרא במער

אני פתאום

דצמבר 2007, אירועי הדמים בקונו, מומו אייה גוסס בשטח שמול המכרה

התאבדות

ה"ד"ר
התאבדות

אינדיאנים זעזעו את הילדים

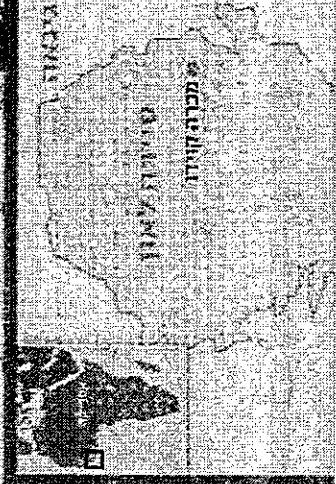
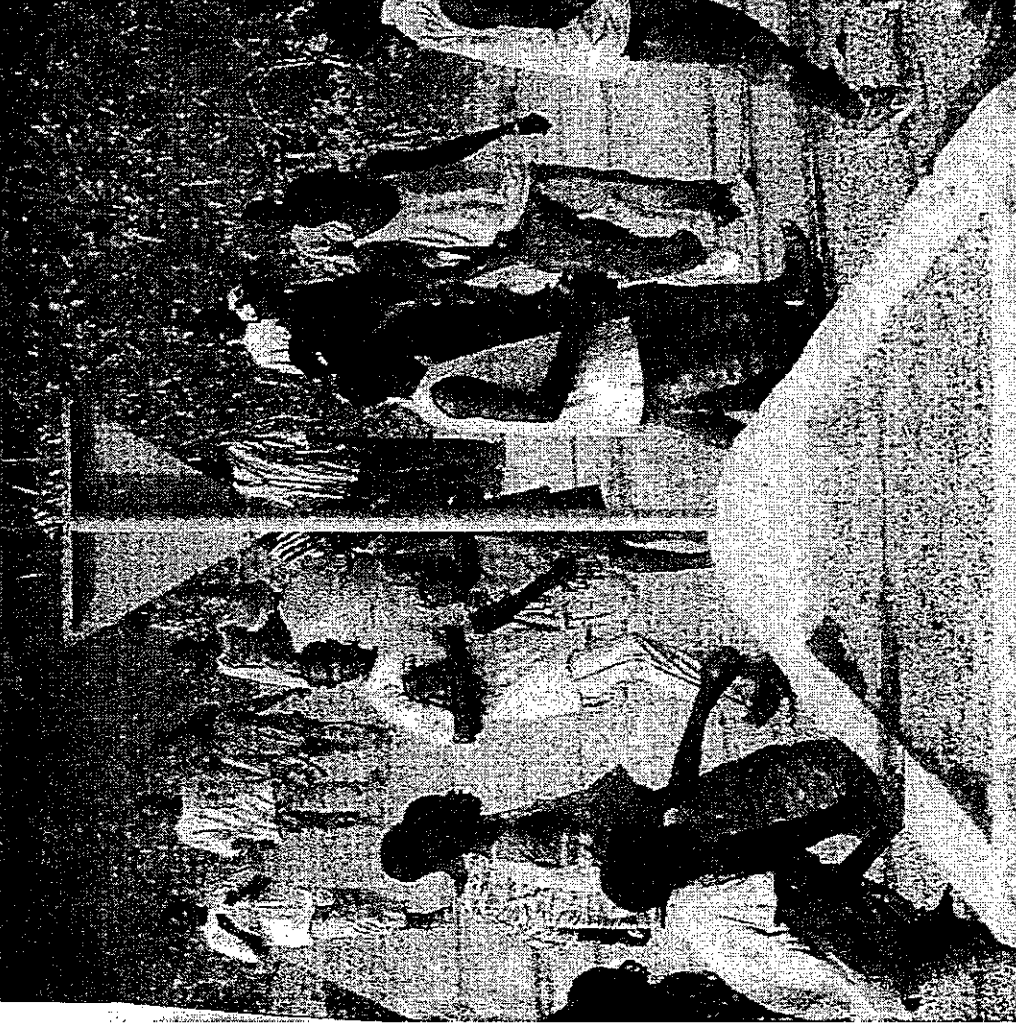

רויטל-גליל

המיליונר בני שטיינמן, הגיע לטיירה לאון כדי לעפל במעבר

התושב ג'ון פריסטופר: "אם בני שטיינמן יחוצל על התחנות מנדל' המכרה, נסלח לו. הוא נראה אדם טוב, אולי הוא לא יודע מה עושים לנו".
 עובד נוסף: "ששטיינמן ידאג שהמקללים לא ישפילו את העובדים, שלא ינו אחת"

התושב ג'ון סקוט: "אין מים בבאר. אחה חופר ומפוך, ואין מה לעשות. דומקא כשהחום קשה, בקרן באפרילקה. זה לא היה ככה לפני שהם לקחו ירלומיס."

כח זה חסום המתוח בין אלפי חושבים מקומיים לאנשי מכרה היחידים של חברת קירן שבבעלות "קבוצת בני שטיינמץ". חסום קשה שחייב את המיר לאחדר הישראלי שיינמץ להגיע עד לב שא מדינה זו נציג במשלתו כדי לשמור על האינטרסים של המכרה, בתקווה שלא יפגע בשל עם המקומיים בני הייגים ושמונה פועלים נמנו בארבע בודמטר, שני עקבותיו נאלצה הנמשל להיעדר לרדישת ארגון וכוונת אים ולהקים יועת חקירה בראשות שופט עליון בריגוס ועדת הניעה לממצאים ומסקנות, ששיינמץ לא יוכל היה לאחוב: בין הזר, שמכרה ישלם פיצויים כספיים למשפחות החורגים והפצועים, ובנוי סף המליצה לשלוח את אנשי המכרה הביתה מסיירה לאון, הרבה לפני שהזוהי אתם מי תיים רשמית. כל הריי וההרי לא היו מתחילובו אילו החברה הייתה מתנהגת אחרת, מסביר לי חבר פרלמנט של שיינמץ ואון וייר' יועדת המכרות בבית הנבחרים, אוגוסטין סור' רוטו. "לר הם נשמעים שהצגים לגמרי אפילו כשהצגים שלהם הגיעו לפגישו בנכות המשפחות השכולות והפצועים עם גורמים בשלטון, מד שמעתי שוב ושוב זה שחשוב להם ידוח לחזרה".

נקמבית "בני שטיינמץ משאבים" שבעלת קבוצת בני שטיינמץ נמסר מת' גובה שלאור השקעת המאסרית בפיתוח סירה לאון ובסיוע לקהילה המקומית, הם "נדהמים מההקפה הסתת השוה של החר' שבני" ר' מסגרתו, עוד מוספים בחברה, שבעקבות פניית ל"מים גשלת צוות בדיקה לאורך שמונה את כל המענות ונהגל העבודה במכרה. "הגם שלא מצאנו ראיות לשענות, אנו נעקוב, ואם תמצא חריגה - ננקט צעדים

מיהיים לתקוף ונשק את החזרה".
 שראל נחשבת לאחת ממעצמות הקהל מים המובילות בעולם. מרי שנה מונבאים מבאן לחורניות חוזקת במערב היחידים בדיקה של עשרה מיליארד דולר יותר, חומרי הגלם מורבאים קודם מארצות העולם השלישי בעיקר מאפריקה, לצורך עבודת הענף המי שנגזר הבוא בשנים האחרונות, לשליפה של היחידים ישראלים במכרות הגדולים במדינת המפתח ביבשת השוחרת, המגלים את עסקים באופן דיסקרטי, בניסוח אלה הציגו בור בארץ חרע מעט מאד על הנעשה במ' עמק המכרות, באמצעות חקורות שנשלחו על ידי ישראלים. בשכל חקורות מישראל מגיע לאפריקה הוא תמיד מתלווה לנציגים הישראליים, שפועלים כאן ושגורם להלעט אותם בנחומים מטעמים הייצואים רושם שהם "מטייעים" את המקומיים.

שנה על הצד הלא נוצץ של עלם היהודי מים הפרצות המקומיים נגר מכרה קירן של "קבוצת בני שטיינמץ" בסירה לאון היא חורגנות להציג במכרה שפועל באזור גידה, כחכמת השלטונות, לאור שהנהלה דיווחה על העזרה החורג והגשוג שהם וכל ליהנות האזור בפועל, כך מתברר מתחקיר ל"מים", חיים סביב המכרה אלפי אורות, בהם קשישים, ימים נטף, שורבים מהם מעדלים על סבל רב נוקים המורים כמו זיהם בארץ מנם וייבושו, עוקרים שמסכנים את נפש המורה סכומים שמייעים לעתים לשני דולה ליום סו' פגים מכות והשפלות, ומפזרים לאור שבני" ש שפרוים באמצעי המנוחת שמועיקי כנה לוחים את, נוסף על זעם באוכלוסיה בשל ההחזקה שהיחידים נלקחים מאהלים בפזר' שות, וכאילו לא די בזה, החושכים מרווחים על

פיצויים מהרורים מהמכרה, והפחתת באמ' צעות שורדים שפולסים הוראות מומשלה המרפית ומכריתם אותם לצבית למנהל החי' ברה שמועילה אותו. זה הודיע לאינת יפארת היחידים, שבכנסתה נוצר עימות חותמי בין מאות תושבים לאנשי המכרה, שהסתיים בהרנים ופצועים מירי של המשטרה, בחרע' רבות לוחת הצבא וכתולת עוצר.

"יחס לא אנושי"

סירה לאון היא מדינה ענייה במיוחד במ' ערב אפריקה, המתאוששת ממלחמת אורחים עקובה מרם, שהסתיימה לפני שבע שנים, ב' 2004 היא דורגה במקום האחרון בעולם כ"מדי' הביתוח האנושי" שפרס הא"ס, ומי שנחות היום בבירת פרטאון מבין מדי מדוע זכנה במיקום המפוקפק, דרמטיות אומם סטגוניים, אבל הצפיפות בהם בלתי נסבלת, והפעילות הכלכלית, אם אפשר לכוונת זאת כך, היא זום בלתי פוסק של צעורים המנסים להתקיים מרובלות ועזרה ומשומים כשעל ראשיהם מגשים עמוסים מוצאים בסיסים למכירה: מכרות לחם, מנזרים, סבונים וחרבה בנות ואזורי קוקוס. על קווי מלפון חשמל נסודר אפשר רק לחלום, וכדי להפעיל חלק מהצור החשמלי בתים הוכס לעצמו מי שבמל גג' רטור קסן, כך חיים תושב הבירה, הנחשבים לבני המול במדינה הרוחמית כמורה באזור הקונו קונו, בתגוררת אוכלוסייה ענייה ורובה יורה שם אמוקס מכרה קירן הנחזק על ידי "קבוצת בני שטיינמץ".

קונו הוא אזור עניר מרבצי יהלומים שהתפרסם בין היתר בסרט "לגעת ביהלום" בכיכובו של ליאונרדו דיקפריי. המאבק על

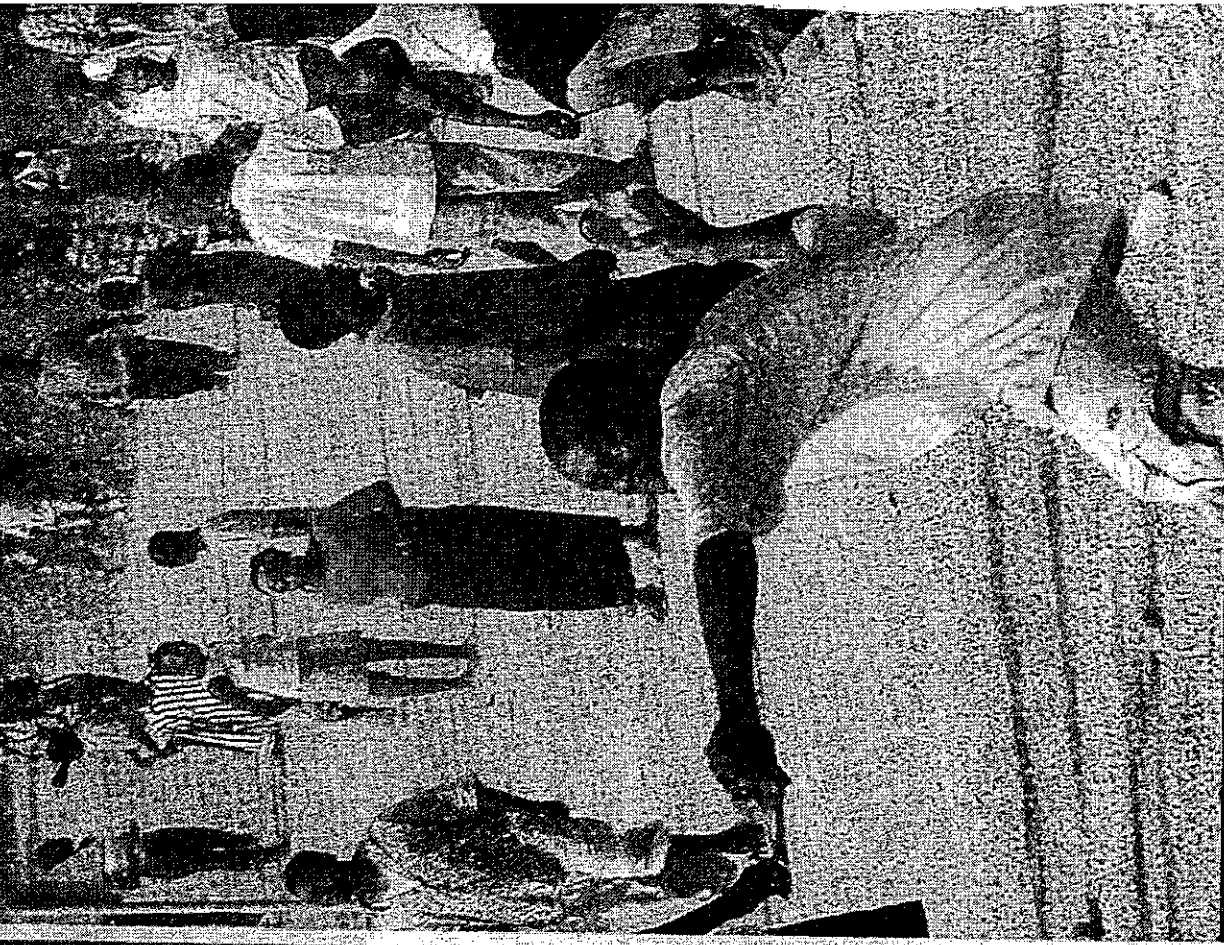
השליטה במחצית גרם בעבר לעימותים רצי' חניים. היום, לאור שחשק חזר לאור, פוע' לוח כי כמה חברות, חברת קירן של "קבוצת בני שטיינמץ", וכתה במכרה תורל אכולס והיא גם זו שסופגת ממקומיים ביקורת גר' קבת, קשה בהרבה מעטותיהם נגר מכרות אחרים.

המסע מדידה לאור נמשך שמונה שעות, ואני עושה אותו בשלגני עיזונאי מקומי, טיאופולוס ובנדה. במסגרת עבודתו נכח גבי ברה ביום הגר' הוא ברצמבר, שבו התפרצו האיזורים האלגיים, ותייע במעלמת במדיק את הפרטים. הוא העיד במערת החקירה שה' קמה הממשלה, ותמונתו מתפרסמת כאן היו חלק השוב נהגות כחות שהרגו ליועדה. הדרך מובלת בירוק אך חלקה הגדול דווקא מהמורות ובוהות גדולים המקומיים מתג' רדים לאורכה בערות הער, ובכל עצינה נצמדים לרכב ילדים המציעים מגשי בנות למכירה. לכבישים שסביב העיר אין שמות, החי נאחה, שעליו מתנוסס בנאון השלט "דרך ג'אן ג'וברט", ג'וברט יש לומר, הוא לא מנהיג לאומי במדינה לא מעב' אלא אישיות ידוע. זה המנכ"ל ש' קבוצת בני שטיינמץ" (להלן "קבוצת שטיינמץ" - ש'ט) מעסיקה במקום אנשי חקונו את השלט, המכרהו שכביש זה נישא את שמו.

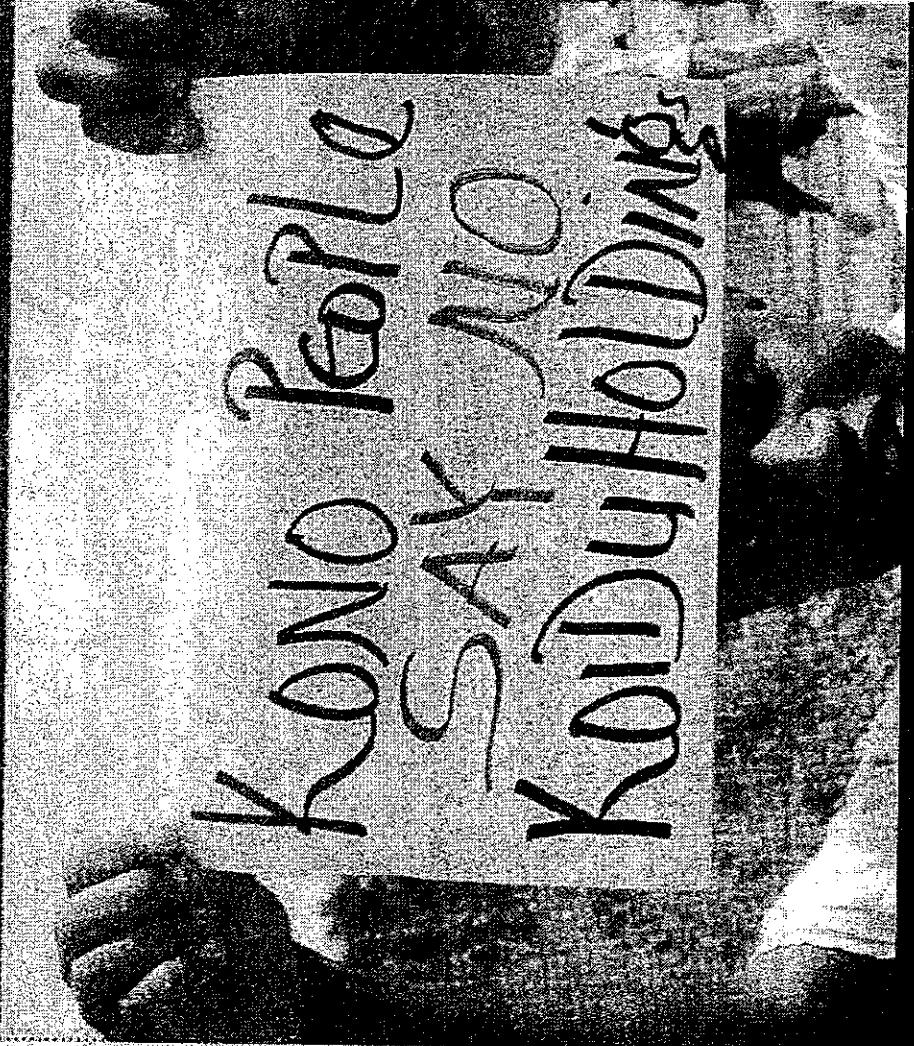
"קבוצת שטיינמץ" חלה לפעול בקונו באמצע 2002, תהלה באמצעות חברה בשם "מגמה" עם שותפים מקרה. בהמשך רכשה את חלקם במכרה קירן ולפחה הפכה לב' עלת השליטה היחידה. מכרה משתרע על פני ארבעה קילומטרים רבועים בפאתי העיר, בשטח השיר' לשבע גודל כשש שונקונו, וש' בו שתי נקורות חפירה אתה מוח במרחק עש' רות מטרים בלבד מבתי התושבים.

מאות מפגינים זועמים התייצבו מול המכרה. הם החזיקו שלטים נגד החברה שמאסו בה. העימות היה בלתי נמוע ויריזות השופרים החלו מיד. שמונה נפצעו ושניים נהרגו, בהם אב לשתי בנות.

חושב חבל קוננו: "הינדולומים שלהם הורסים לנו את החיים. כשיש בעיה, אין עם מי לדבר. לא הצלחתי. אך פעם למצוא את המנהל על 'קבוצת שטיינמץ'. יותר פשוט לדבר עם מלכת אנגליה"

חושבים זועמים בזמן מלחמת קרית. לא היה כוח מאן שמלחמת האזרחים וגמרה"

תחילת ההפגנה. "פתאום שמענו את הכדורים שורקים ליד האוזניים"

הכנסת בני שטיינמץ

בני שטיינמץ משאבים
התוצרת החדשה

100% בעלות

בני שטיינמץ יהלומים
התוצרת החדשה

100%

קנייה אחזקות

מפעילת המכרה בדרך אפריקה

100%

המכרה בסידרה לאון

קביעת בני שטיינמץ היא בעלת השליטה במכרה באמצעות "קביעת בני שטיינמץ משאבים" בני שטיינמץ הולמים, שמחזיק ב"קנייה" מפעילת המכרה בסידרה לאון. בני שטיינמץ ובני משפחתו מחזיקים בהנהגת מכרה "קביעת בני שטיינמץ" באמצעות הקבוצה "מנהל יבאלה", המחזיקות בפעילות העסקית של הקבוצה. שטיינמץ ומגורר היועץ הראשי של החברה מקבוצה המחזיקים על מן אתרי האינטרנט של חברת "קנייה אחזקות" וקבוצת בני שטיינמץ.

קר על המכרה. "הנעיה היא לא רק הנהגת על השכר" אמר את העובדים קבוצת באסי: "יו עבודה מסוכנת, המסוגל לדרוש, יש פיצויים גדולים, יאחרים נפלים למטה סלעים גדולים, אנשים פוחדים לחייחם".

לפני תחילת העבודות היה המכרה בור עמוק מאוד שחוצץ במי גשמים, ומעט הנגיפור. נראה כמו אם קטן. המקומיים השתמשו בו לרחצה ולשתיה. אנשי החברה דוקגו את המיסכור לאפשר הורדת עובדים למטה. היום הקרקעית ישנונה ממי הים, ומתחמי המכרה יש מים ומשאבות. עובד בשם סוה סנהי טבע בסוף 2005 באחת הברכות בניסיון לא ברור. קודת עובד נוסף מפעיל מנהל בשם איכרהים קבוצה נהרג ב-2006 בתאונת עבודה אחרת.

בשנהג במחירות גבוהה מדי בשטח המכרה. מחובר במכרה בעל קירות אנכיים גבוהים – מכניקה בריחה שיושקה בריחה בעולם רק פעם אחת בעבר. באוגוסט-2007 התרחשה התמוטטות סלעים גדולה, והכרייה הישבתה לזמן רב. במסגרת של החברה נרשם שאיש לא נפגע למרבה המזל.

באסי, גינים למותגים עליהם, אפרתם שאותם בחפזים "לניאן סיכוי לדבר איתם", מסכר העובד גבאסי: "אדובר באנשים שמספיק אוחז, שמכים עובדים בלי הצדקה משפטיים. העבודה קשה ומלמד להזות קשה לגשום במכרה אחרי הפיצויים, כשיש ריח חריף של כימי קלים. מי שנתן רק לדגל עלול לקבל מכות מהמנונים בכל חלקי החוף. אתר אפשר בכלל לדבר איתם על שיתוף-אני יורע על אנשים שהעו לדבר על זה פוטרו אחר כך".

באסי, מתכוונת, למשל, לעובדים כמו א"ק והשם שמור במערכת, שיהיה אחראי על עשרות כורים במסגרת.

החוקה למכרות בפרלמנט, לא שינתה דבר. המשלחת, עמדה לפני השער המבוצר יותר משעתיים, ללא כל שינוי מצד החברה.

באותו יום גערה ב"אורכו הנערך" בקונפליקט בין תושבים לחברי המשלחת. מאות אנשים נבחרו, ורשם ברוח, "קיל גיש וול" דיים. בניגוד החברה בלש בהיעדרם. רשומת מענות החיפוש שהעלה המקומיים נגד החברה מפרטת ביות, גיהשפעה הרסנית על הסביבה ועד "חס לא אנשי לעובדים".

"למפגש הגיעו עובדים שרועו מה קורה בפי גינס", משחזרת רבקה קבאמה שנתנה במקום "יחה יאורים שלום הו קשים מאחד. חבל שני ציגי החברה לא היו שם".

770 נוספים

מקומיים שעמם נפגשו מדווחים שהי עבודה במכרה קוריה של "קביעת שטיינמץ" מתבצעת בשלוש משמרות, 24 שעות ביממה. הפועלים משתלשלים עשרות מסורים אל מעבה הארמה, לנקודת הכרייה שבה ישו-בל המשמרות, באמצעות מכל שאוחז במתארים ודלי גרול מאור". הקשור בכבל מתנת מתגלי החברה התפארו בתקשורת המקומית בתנאים הטובים שזם מספקים לעובדיהם. בראיון עם המגזין "גורדי דיווח אחד העיתונגם שהש-בר הממוצע מגיע ל-350 דולר בחודש. במור נחום של מדינה ענייה זו מודבר אכן בהכנסה יפה. אבל מדיקה שערבנו בשטח עלה שור אינה התמונה במלואה. לא התקשנו למצוא עובדים שזועקים במעמקי המכרה תמורת שני דולר ליום בלבד, הם הוגדרו "מנייים" לקמפוס. ממושמתי, ונציג משרד העבודה והמשלחת, שמסדרו סמוך למקום, רתוח בשל

השענות והאשונות נגד החברה החלו לחישמע בשנת 2003, לשורדע לתושבים שב- קרוב יבוצעו במקום עבודות גרובות, "ניסיון לדבר עם אנשי המכרה", אמר תושב המקום. טמבה פומבה, שככה בהתנהגות השונת. "בני משני מידע חיוני ולא קיבלנו תשובות. פשוט ציפצפו עלינו. לא אמרו מה תהיה החשפעה על החיים עלינו. מבחינתנו, הכל היה חשאי. מחז מוח, לא דרענו אם כשיוחלומים גלקיים מארמה ששייכת לנו דרעה, גם אנתנו מקים בליש משתן. הפנו ולא שיערנו מה יקרה בהמשך". חזברה של "קביעת בני שטיינמץ" נהנית מהסדר זכבל, שהושג על ידי הבני-לום הקורמים של המכרה בניסיונות כעיוחיות: ההסכמים שקובעים את חלוקת ההכנסות בין קוריה לממשלה נחתמו בשנת 90 על ידי החוגטה הצבאית ששלטה במדינה.

את הדרך המסתללת לקינו עשתה לפני שנותים משלחת גבבדת של חברי פרלמנט ונציגי המשלה. הם ביקשו להכין כיצור פועלים כל המבורות באזור, והגיעו מלונם בעתונאים ונציגי ארגון וכיות אום מקומי בשם "Network and Development (NMD) המשלחת מונאר בפורול רב ברוח שמופיע באתר האינטרנט של תנועה זו. לפי הרוח בטרם יצאה המשלחת לדרך גשלו חורעות ומכתבים לחברות כאוור.

כל חברות הכרייה סופגות ברוח ביקורת, אך חברות המוטחים בקוריה נוקבים במיוחד. תחילה מתאר הרוח כיצור ב-10.8.06 הגיעה המשלחת לשער הכרל הפועלים של הגי ברה השומרים בשטח במקום סירבו לחתור את הכניסה. "הנסיון לבקר באתר סוכל על ידי גורמים רשמיים בחברה", נכתב ברוח, "וחורכות גורמים בממשלה, כולל מוכר

אינתיפאדת היהלומים

גבאסי: "משפילים אותנו ומכים עובדים. מי שנתן לרגע, יכול לקבל מכות מחממונים. המכות הן בכל חלקי הגוף. אין אפשר בכלל לדבר איתם על בטיחות? אנשים שהעזו לדבר על זה, פוטרן"

"נעצרתן לשבועיים", אומר דיוויד מאבומה הקשיש, "דק מפני שאמרתני את דעתי על מה שעושים לנו. שירתתני עשרים שנה במשטרה, הייתי אזרח מצוין, אבל ברגע שדיברתני על העוול, השוטרים מיד עצרו אותי על 'הסתה'."

"זה היה מורא כמו במלחמת האזרחים, מוסיפה בונדו קאנמה בת ה-13, שניסתה להימלט על נפשה. "רצתי וכישרתי את הראש עם הידיים, אבל חשפתי כדור בורז, והחטיל לרדת לי המון דם. נפלתי על הרצפה וחיכיתי שמישהו יבוא לעזור לי."

כיוון 2007, הוא אומר "עובדים הרגיעו לי שום מפרדים לרה למורה, כשפעלים גדולים נופלים מלמעלה, שום קסדה לא תעורר להם, כי לא מוכר כחצי ריבתי עם הממונה ואז הורה נדמו לי שהוא עזר, הוא אמר שבתוך שלושת חודשים יגיעו למומים ויחזקו את הקודות".

לדבריו אין מומחה לא הגיע "אורש אחד כד", הוא ממשיך "כשעובדים המשיכו ללפוח, אחרתי שוב שלא הגיוני לשלוח אותם למשט, מנבן שמחזיק שיפסדו אותי, ברוך כמו שעשו לאחרים שבקשו עזר בסיומת, אבל היית חייב להעלות את הוגי שאר וכאמתי, זום אחרי שוחררתי על הסי בנה, פוטרתי, בניתי רצו להראות לכולם שאסור להסתבר איתם, ושחובה לציית בלי לשאול על הנושא מרגיש הור", חודש לאחר פירוץ התרחשות אותה התמוטטות סליעים גדולה, שהיאה להשמדת המורה.

גם א"ק, כמו גבאי, מעיר על מכות השפלות שסופגים העובדים, אנשי "קני צת שטיינמץ" הביאו לאתר מנהלים מדרום אפריקה, רובם לבנים, וחס אלו שמפקחים על העובדים ומגדלתו "מתייחסים אלינו כמו לזחלים". ל"ז ימים" ידוע שבאתר החבר רה יש כמה ישראלים במפקדי מפתח כמו מנהל בטיחות ומנהל מתקני שבוחים במקום בזמן שהדברים מתרחשים.

בשנה שעברה העסיקה החברה עשרה מקומיים והשגות שגורים במערכת לה קופה שהוגדה "איומן" שבונה חודשים למרוך לשמש אחראים על העלאת הטלעים הענימים מתוך המורה. וזו תפקיד מקצועי שבו הם נדרשים ליותר שהרוח מחזיקים העובדים אינם מתונים בסכנה. במאי 2007 נשלחו העשרה לקורס בדרום אפריקה, סיירו אותו בהצלחה וחזרו בתקופה לישם את מה שלמדו. אבל זה לא מה שקרה. במכתב שנועד שטיינמץ ולחברה באה מציעת עורכי רינה, שוחטים העשרה את

בסידור לאור שטיינמץ מזהות אזהרה עקובה מדם, אנו משקיעים משאבים אדירים במפתח לבמה ולביצוע לתועים ולקידלה, לאור זאת נדרשנו לנצור עצמנו תחת התקופה שחרת שורר עם זאת, מיר עם פניות "דעויות אחרונות" וגיבנו צוות בדיקה שביקר במקום, בחן כל מענה וידיע לנון ובתינו מחדש של כל נוהלי העבודה והפעולה במורה. חגם של מצאנו ריאת לטענת שובבא בפנינו אנו ממשיכים לעקוב אחר הנושא ונכל מקרה שתסתבר הייג מעורביו אומה הנחלים והנוראות המלשים בפרקי עניקים מיידיים לת קור הרברים ומחזים רבים לרבות את האחרים לכו. הקבוצה מחזיקה בכיות בשוטר שובבא וצומת מחוזים רבים לרבות כרית מחזכים בעולם. הקבוצה מחזיקה לסטנדרט של סביבת העבודה ומחזיקים רבים לרבות לוחסי עבודה ושירת בכיות העובדים, לשמירה על איכות הסביבה והמשל האגיד. מפני "ההחלטה להשקיע בסירה לאו התקלה בחום מלחמה אחרים אפריקית מהר אמונה ותי קונה שהרמקורטיף החדשה מהווה הדוגמת גדלה לשימוש המרינה באמצעות משקנים זדים ופתוחה רשתות המסורת, ההלטה והקמות משאבים גדלים לסייע בשיומם הכללה ככלל ותחשבים סביב המורה. כפרט קוויי אחרות פעלה מהרצע הראשון במחשבת ומחור חשיבה ארובת שוחו רוצו אומתי להזיב עם תחשבים. במסדרת פעילותה לטובת הקהילה מינה וינה החברה פרויקטים רבים כולל מפאוח, אספקת ארוחות חנם לחולי פוליו, הכשרת עובי דום, סיווח מים, שיכון תושבים, סליט בבשימו, אירועי תרבות וספורט ועוד. ואכן באונספור הומוניות הכירה הממשלה במאמציהם והכריזה שפעילותה של חברה רצינית ומכרת סייעה לכביסה השקעות זרות נוספות וחיוקר את הכללה.

עם זאת ועל אף המאמצים הרבים שאנו משקיעים בעניין המציאות והקשה בסירה לאור העובדה שמרבית האוכלוסיה משתמכת פחות מדולר ליום מכאור לכו שאמצאנו אינו מס פיקים לתקוח המצב וכו, בזומה לזרמי סיוע בניו אורליס במקום, גם קווי אחרות הופכת כתובת לתסכול האדיר של התושבים ומצבם. העברה שקוויי הנה חגיגה הודרה של העולם המערבי כאור אר יוצרת לעתים תכופים שבים לבין פעילותיה של קווי אורדיה אורחיו דמר. לסיפור ולאר המאמצים האדירים הסיועיים לעתים המתסלים שאנו משקיעים ברוחנות התושבים, נדרשנו מהשאלות הנשואים שחבא בפנינו על דיכום מיד עם קבלת פנייתכם מנינו כאמור. צוות בדיקה מיוחד שבחן את השענות ואת כל נוהלי העבודה במורה הגם שלא מצאנו ראות לשענות, אנו למשיכים לעקוב ואם חסתי את הריה מהנהלים וההוראות במקרה, ננטוש צעדים מיידיים לחיכוך וזכרים ונשעה מכל פעילות את האחרים לכו. מעטרת התקורה בעולם ובאפיקה שעושות ומשקעות במיתוח כלכלית ותושבת של סירה לאור, משום כך ריב התסכול שאנו חשום נוכח הניסיון לקוויי בין שמונו לפעילות שמהו עולה ניצול או פגיעה באנשים, אנו מנוינים את העיתון להמשיך ולעקוב אחר המתרחש ולהיחזק בתשקעות האדירות ובמאמצים שאנו משקיעים.

מקלקלטר של בני שטיינמץ, לשיטיינמץ אין אחריות לזדולות או אחרת". כא כוח של שטיינמץ עורך הדין אלדר גיב מסר, שולחנו אינו נמנה עם ררג מקפלי הוחלטות בחברה ומיילא אין רה אחרת לפעילותה, לא זו בלבד שאיננו בעל מנוח בחברה כלל ועיקר, הרי שאין כל אחריות נחלתית או הפעולות או אחרת, וממלא אין הוא נוטל כל חלק בפגיעת מרביות החברה ומחוליק קבלת ההחלטות בה.

מכתב זה פרקליטו אלדר גיב, השיב לנו ש"אין לו כל קשר" למורה ולמורה ולא אחריות לפעולות במקום "משורר ועד נעלי ברקנו טענה זו ששחלה לא חסי חדרה עם תכתובת עומדת בפנינו על המורה, שהתגלה בין שטיינמץ עצמו לממשלת סירה לאור.

"חברנו ב' 17.6.07 למורה ו' ודמים אחר כך בדייק, פנוי העלאת הטלעים, אחר מע מתנו הפעיל את סמכותו בענייני סמכות וחירות".

"עובד ראה שיש אנשים למטה", מס' ביר אחר מס' אנדרו דאודר, זכיש לעי צור כרי, שחזר מהאזור המסובן מרוב במלעים עקמים ששוקלים סוגות, אבל או הרעב המנהל הלכו והשם שמור בבערכת - (ג), שורה לאנשים להישאר כאור הלא בטוח, היו מילומ דעות והמנהל דיווח לממונה שפיטר באופן מיידי את העובד רק מפני שביקש לעזור לרגע את העבודה בשל הסכנה".

למחרת זומנו כל העשרה למשרדי התנהלה "לא היה לנו מושג למה מומים אתנו", ממשיך אנדרו דאודר, "השב נו שאלי יצינו אותנו לשבח על הדאגה לביטחון העובדים, אבל לתודמתנו, בולנו פוטרנו בו במקום כמו העובד הראשון לא יכולנו להבין את זה. כל התשעה לא היו מעורבים במחלוקת, וכל זאת טענו שלא צייתנו למנהל, זומים מרם חודנו עם תעודות על הצלחה מקצועית".

הנהלת המורה מסרה בתגובה ל"ז ימים" שהיא אינה מורעת להכאת עובדים והשפלתם, ולאור פנייתנו הנושא "בדיק בדיקות (') מסגרת). כמו כן נמסר שהי מברר מקפיד מאד בנושא בטיחות וידיק המידע על עובדים שפוטרו כשהתלוננו על הנושא. עשרת העובדים שרם קיבלו חשונה למכתב שמוען לחברת קוויי וכו לשיטיימץ באמצעות עורך הדין של החברה שטיינמץ לא השיב לשאלתנו בעניין מכתב זה פרקליטו אלדר גיב, השיב לנו ש"אין לו כל קשר" למורה ולמורה ולא אחריות לפעולות במקום "משורר ועד נעלי ברקנו טענה זו ששחלה לא חסי חדרה עם תכתובת עומדת בפנינו על המורה, שהתגלה בין שטיינמץ עצמו לממשלת סירה לאור.

איתרפאדת היהלומים

הצבא מילע לפוד את המחומות בחבל קונו, על התושבים חוטל עוצר

החלת המכרה: 'הממשלה ניקמה אותנו מכל האי שומים'

יראו שהמדיניות לא מנוצעת כלפי העם, בפעם בהיותה את, הצי ערים ההכרחיים למחוז הנציה איכורים מונה נחגז במאות מנות בשל נהוגה במהירות מופרות, סדר טורי טבע כשותותיו במור נכוש. החברות מסייעת ותומכת במשפחותיהם.
 בעצמי נציג משרד העבודה והכנסה בשל העסקת עובדים ומניחים קרוב לשנה, במדינת חים המישה מיליון תושבים, 57 אחוז מהם משתכרים מחוז מולך ליום מליע השבר שלנו גבוהה כהרבה מהמחיצה הארצי, ובשל המדיניות והתחשבות בקהילה הגדלה את מצבה העובדים מעבר לדרשות מחסור בתור מניית ממוא רבים לתפס אגלנו עבודתו לסייע את מלעסקים עובדים ומניחים לתקופה מוגבלת של שלושה חודשים.
 העובדים המילה בהתאם את העסקתם, והמדיניות של הממשלה

החברה פועלת בתמאם לחתום עם הממשלה ותחמך רבות לשיקום כלכלת המחוז ולמשיבת משמעותית במלחמה בבורש מאז 2008 שובח הממשלה את עבודתנו ואנו נעמד בשיתוף פעולה מלא עם הגורמים הרשמיים, אנו מבינים שהטוב ששקופות השובה, ולכן פרסמנו באתר האינטרנט מידע על החתום עם הממשלה.
 תגובת החברה בעניין המלצת גערת החקירה לקיצור תקופת החתום עיגמה 'הממשלה לא ביטאה עמדה בעניין זה, שייבדק על ידי צוות משומה שהוסמך'.
 בנוגע לפיצויים למשפחות ההרוגים החברה הפנתה למכתב מעורכי דעה לממשלה, שבו נכתב: 'אנחנו במפורש אף מלאי הויעלה אין שום מבצא המלקוח שהשומרים (שורה במפגנונום - ש"מ פעלו בעורביות

מכריקת "ל ימים" עולה שחברת האם מ' קבוצת בני שטיינגמן" העוסקת במכרות ובתלומים, שילכת לקרן הקרית מונדרים "ההנים" מרדוקי יהלומים של קרוז, בנוגע לפעילות החברות במבני צות שטיינגמן, הוא מוגדר "הועלן הראשי".

"מים חומים בבארות"

אל המכרה עצמו אי אפשר לגשת. כוח אכסחה שקוקמה חוברת שוחה במקום לצד שומרים שחובאי מחבירה, הם מפטרלים מבינו כל פעות הנמה, וכשאני מנסה

סיפורי זואוסי.זא.א

עורך התוכנית שופינג במחומות

יהלומים בתהליך עיבוד. חומרי גלם מאפריקה מגיעים לישראל

הכר הפרלמנט עוררונו:
 "הם נשמעו ערוצים."
 נאציגי החברה היעני
 לפגישה בנכחות המעבדות
 השכולות עם ארמם
 בשלמותן מה שמעמדתה
 עתשוב להם הוות

"שעיתונא משיאבים"
 "עם פניית העיתון מינינו צוות בדיקת
 עבדתן כל עמותת האם עלה מצאנו
 ראיות לכך, בכל מקרה שנתפסנו
 חריגה מחוקקים במכרה נשעה מכל
 בעילות את האמראים לכן"

התשלמה הסביבית, וזמן על ידי חברת המדינה הייתה צריכה לפי סך אותו לפני תחילת העבודה כדי לאפשר לתושבים להתגונן, אבל זה לא מורה החברה והייתה את הדוח לממשלת סידרה לאון, וזו לא חשפה אתו לפני התושבים. הנדע פר הסטבלסוף באיחור על ידי הממשלה, לאחר רדישת ארגונים אחרים, כמו "הקואליציה למען כרייה צודקת" ו"מנאמ".

במדינות מערביות, אומר מבכיל מנאמ, אבו ברומה, "זה עובד חובת זמון כהרונת. לא משתפסם ברות סביבת בודל כן באון שגששה במימון גוף מסחרי אצל סרטט. החברה מגישה דוח, ובנוסף ילא דוחות של ארגונים יזמים וגם האחרים שומרים גומחים. כסוף בתו האששה מכייה עימבין הדוחות השונים. כאן התפלעט הם אנשים עניוסיאור. הם נגלעו לעימות מול חברת גדולה, ואין להם אפילו כסף לעורך דין. יש רק דוח אחד ממעם החברה שלא בהכרח מתר את הבעיות".

ואמנם יש פער בין המציאות בשטח לנזמחים ברות שזוכו עבור קורדי. כאמור, אחת הבעיות החמורות היא מחסור במי שתייה זמינים. אנשי החברה שאבו אלפי קוב מימ מתחנת המכרה שממך לבתים, במטרה לאפשר לעובדיהם לרדת אל שבבת הימלומים. מערות ומושבים עולה שר הוצאת היתר הפסנית. סיון קצר בחצרות הכתום מגלוח בארות הבת ששימש אותם כעבר הזים הו יבשות.

דחת שזוכינו המומחים עבור החברה לא יכול להתעלם מתופעה כזו. הוא מצביע על הסכנות, אבל טוען שיש לכך "חשיבות נמוכה". אפילו דוחם המים מתאר נושא בעל "חשיבות נמוכה", כטעה שגם מעבר "המים באזור היו בתנאים קשים". מעציות הרעשבים עולה תמונת אחרת. רק לאחר הפעלת המכרה, הם אומרים החל שינוי בצבע המים, והפעם הייתה שאני חובת את המים ככארות לא כצבע חום", אומר סדה

כשהמכרה לא פעל. מודיע שקיורו התחיל לה לפעול, אני רואה רק מים בצבע חום. בודו שא"אפשר לשנות אותם". מוסיף תושב אחר, ג'וזף סקור, "עכשיו אין בכלל מים בבאר ליד הבית. אתה חופר וחופר ופי שום אין מה לשתות. רוקא קשהתום קשה בקיץ באפריקה, והלא היה ככה לפני שהם לקחו ילדומים. עכשיו המשפחה צריכה ללכת לאזור נאה דומה לפעלים, כשיש קצת מים ליד הבית, הצבע שלהם חום".

הניגודים העמוק את המוקד עם החושבים. זה גם דויד שיא בעימות שהתפתח בין החברה לארגון מנאמ. בשנת 2004 פנתה קיור לבנו העולמי ופיקשה לסייע לה במימון ביטוח נגד סיכונים פוליטיים. אבל אנשי הבנק טענו על המעמדת והתעל. כרי לבדוק את הנושא שיגר הבנק לאור צוות בדיקה. אנשי "קבוצת שטיינמץ" שלחו כתובתה נכתב מפרט לבנק העלמי, בניי סיון להסביר שאין כל הצדקה להתנגדות לפעולתם. אך לשיוא. כסוף החליט הבנק לא לסייע במימון הביטוח. בכר בתנהלת קיור מסר בתגובה לעיתון מקומי על הכעס ששורר במכרה, ושיבה את בני שטיינמץ ש"הציל" את המכרה וראג למימון הכיסוח.

כרי להוציא את הימלומים מהסלע רדשים הרבה נאור חומרי גפוי. התושבים מעידים שהר כל פיצוץ נשמעים במרחק קילומטרים ושסביבת המכרה נראת כמו אזור מלחמה. מלעים מתעופפים באוויר, פוגעים בבתי וגורמים עצים במרחק מאות מטרים ועד עשן מיתמר שעות ארוכות. לפני הפיצוץ מופעלות סירנות המזהירות את התושבים להסתלק מבתיהם. זומעין גרסה אפריקאית של "צבע אדום", שמותחשת פעמים בשבוע לעתים יותר

"סולקנו מהבתים"

כרי להוציא את הימלומים מהסלע רדשים הרבה נאור חומרי גפוי. התושבים מעידים שהר כל פיצוץ נשמעים במרחק קילומטרים ושסביבת המכרה נראת כמו אזור מלחמה. מלעים מתעופפים באוויר, פוגעים בבתי וגורמים עצים במרחק מאות מטרים ועד עשן מיתמר שעות ארוכות. לפני הפיצוץ מופעלות סירנות המזהירות את התושבים להסתלק מבתיהם. זומעין גרסה אפריקאית של "צבע אדום", שמותחשת פעמים בשבוע לעתים יותר

ביס, ומצא בביתו שוסיים ואנשי ביטוח של החברה. גם ילדי בית הספר הסמוך מופנים באמצע הלימודים. למורת רוחה של התנגלות, מארי יאצמה. "אייאפשר לחיות בכר", אומר סמואל דאוליה, שבתו נמצא במרחק 70 מטר מהמכרה. הוא מצביע על הסדקים העמוק קים לאורך קירות הבטון ומספר שכשינסה למחות על המכר ניצור על ידי המשטרה לזמן נמוך. "אנשי ביטוח" באים עם דה נכסוים אלני, הוא אומר "באים עם השטרסים ומוריעים לנו להסתלק מהירות מהבתים שלנו. כדור שאם לא ניציתו נס' תכן במכרה". כוח הביטוח שהקים המכרה של "קבוצת שטיינמץ" אינו חמוש, והחברה רשאית להפעיל מול התושבים גם כוחות סעף. בתווה שנחתם בעבר עם החומה הצ' כאית, המתיר לה לייסר גם כוח חמוש.

בשנת 2003, לפני שהחלה קריית הידור מים התחייבו "קבוצת שטיינמץ" ושותפיה הקנייניים לא לבנות דיוור חלופי לאוכלוסייה שמתגוררת באזור המכרה. מעטפת הפי" אבץ נקבע שהתושבים לא יכלו לקבל בתום שלוש שנות פיצויים נבנו רק 80 בתים. מתוך 274 הגדרשים לאוכלוסייה של כ" 4,000 נפשי "יום אחד התיצבו אצלי בבית נציגי החברה" מספר מאומה "הנדיע שאחתה הייבים לעוזב גליר שחור יהיו את הכית שהיה שלנו דורות, אחרי שכבר הקיר מו לנו בית חדש. לא הייתה ברירה והגענו לכית דחוקה ממנו שאין בו בכלל משבת. שפאר המים דחוקה ממנו מאור הילדים הקטנים שקורם זלכו רקו. לבית הספר, צריכים עכי שני לצעור קילומטרים כל יום עד שיקומו כאן בית ספר שמתאים לנו".

הימלומים שלהם חורסים לנו את החיים, מוסיף בייאוש ג'ון כריסטופר אחר התושבים, "הם מטרידים אותנו, אנחנו יכרי לים לאבד את הבתים להתיישב לממרי בלי מים, וכשיש לנו בעיה אין עם מי לדבר.

של "קבוצת שטיינמץ", שנמצא רקו הדימה מכאן יותר פשוט לדרך עם מלכת אנגליה. יש לנו רק את השלט הגרלי עם השם שלה שמודיע שהכניש נקיה "דרך ג'וא ג'ובים". בעקבות הסתבת התארגן ועד תושבים כרי לפעול כריציות "חולטנו שבתאריך מסוים", אומר פושי בשם פוריי מואייה, "פשוט נישאו בבית סולא נכסיה יותר לע' חזב. הפיצוץ ניבטל בנות". שבתות שבת הכי שקטמה שאפשר". התבהת קיבלה שירת על הפעולה המתוכננת והדימה ביום את תאריה הפיצויים. "קיינונו שהמשלה תצ' טרד להתעקב סודי סוף תפשיד ינינו לבין חוזרה", מושיד מואייה, "זה לנו כל מיני הסריטים כראש, אבל דבר אחד לא העלינו על העתנו, שהחברה תבצע את הפיצויים כרגיל, למרות שיש בתים אנשים, כולל

גשים ילדים קטנים". אבל זה ברומה מה שקורה בינו ביצמנה הסרתות הופעלו והתושבים סרדבו לעוצות את בתיהם. קצתם התגוררו סמוך למבנה כרי להקביר שום נזמחים. הם רקו את הציונות של המשטרה לא שכינעו אותם לעזוב בתום המתנה למשכת תנה המשטרה אור ידוקי והתבהת ביצעה שלישת פיצויים. "היינו משוק", אומר סמכה פברי, אחד המפגינים "הארמה רעוה הניקנות בכר נצתה. סלע נחת ממש לידו ובס לא נפגע מישהו".

כששכבו חרי הפיצויים חתיצבו מאות מול מתחם המכרה מופתעים וזועמים. בי דוחם החייוק שלטי נייר פשוטים נגד הח' כרה שמאסו בה כל כר. כמה מהם התקרנו לעבר גקורת הכייה, שם עמדו זה לצד זה אנשי הביטוח השטרדים. העימות היה כלהו נמוך. הדירות של השטרדים החלו בתוך זמן קצר. שני מפגינים נהרגו אחר מהם מומי אייה, אב לשתר בנות, והשני מוסי מומי. שמונה מפגינים נפצו עו מקליעים והוכדלו לבית החולים

הסמוך לעיר. הממשלה שיגבה בתוך

איזה פארט להיהלומים

משפחה בקונו בפתח ביתה שליד המכרה. "אי אפשר לחיות ככה", למטה מימין נשיא סיירה לאון ארנסט קורומה משמאל, מנכ"ל ארגון זכויות האדם סטאמבו ברימה

ועדת החקירה: "המתאבדים שייכים באופן בלעדי לעם, תכונתו להרוגיה ממתת האל במקום לקבל קצבה קטנה, כשהמשקיע לוקח את חלק הארי"

ואז התבררה ביציאתה עלועה פיצוצים במכרה. "הייתו פשוט", אומר עמבט פנדי. "האדמה רעה ומתוקתקת ברימה. בלע הממשלה ליד רובת לא יבצע מעשה"

שעות כוחות צבא גדולים לאורך הדרך על המלח עוצר מיידי ומידע התפשט במדינת יעורר

ה ציונרית גדודי "מדובר בהפך נוסף של זכויות אדם, הצורך חבר הפולמוס מיליון מובטח שמייצג את אזור קוצר ועלכן לרובנות של סידרה לאון שפעולה של חברה ורד גורמת בסוף לאלימות נגד אורח חיים, לצד חפרי פולמוס אחריים נגד מדינות לחוקר את האירועים "זו לא הפים הראשונה שהחברת הזו גורמת כאב לעמיתים צוטט בעיתונות ציפי מארזי כעלום שם "השומרים שלום הפו קשורים וצעירים במבנה הדימויות והתרבויות שהתמשלה בכים שלמים" הממשלה המסיקה את הפעילות במי כוח המסיקה להקים יערת הקיורה בראשות שוטם עליון בדימוס, גמקין ודוסטוי

ארבעה חודשים נמשכה עבודת הוועדה ששמעה חמישים עדים "מדובר בבדיקה רצינית" אומר גבמרה כאמור, את העדים "היוונים היו פתוחים והגיעו נציגי החברה שדברו את עמדתם לצד תושבים שנפגש עם התקבלה תמונה מלאה ומאוונת"

באפריל פורסמו המסקנות, שכללי המלצות שב' קבוצת שתינומין" לא נכדו לאהוב לגוש, שהחברה תשלם פיצוי מספיק לקרובי הקרובות שנהרגו מפעולת השט"ר, ריבן והצטרף למצוא מגורים חדשים לתושבי כים המהגורים במרחק רב - עד 500 מטר מהמבנה, בנוסף חוגשו המלצות בענייני ביטחון, כמו למחוק את הסעיף בחוקה שה תור לקניין להקים כוח פרטי חמוש, חנולץ לממשלה לא לשלוח יורד למכרה שוטרים שמקבלים הוראות מעיר הבירה, אלא לאבטח את המלום רק באמצעות החתך ממשלת

שוקרו, השומרים שביצעו את הירד הקטן לני יועמד לדין פלילי

בנוסף, הופיעו בני שונקורה לגלות את הגורמים המספיים שחשפה הוועדה בארבע שנים בלבד נדחתה החברה מהחכם של 86 מיליון דולר, שמהם הועברו רק 9.5 מדי ליון לממשלה, שהוגדרו במסקנות "קצבה קטנה" לטענת "קבוצת שתינומין", רבני סות אלו הו באיו וכאנס לעומת הנואות, הוועדה בינת שתמכה פועל לפי חוקה שנחמם בתקופת החונטה הצבאית המליצה "ברחישות" לבצע תכנונים, במטרה לחזר לל מהפך בחוקת המספים, כך שהמדינה תמכיל 40 אחוז מההכנסות, מזה שליש יועברו ישירות לשכטום המקומיים הוועדה המבישה ש"חמחצבים שייכים באופן בלעדי לעם, וזכותו להרוות ממתנת האל במקום לקבל "קצבה קטנה" כשהמשקיע לקוח את חלק הארץ"

בנוסף המליצה הוועדה לתקן "בחדי" פות" את חוק הבדיה, לאור מה שהמדינה "אי צדק" ממועד כלפי שבט שונקורה, "חוק חדש יועניק לכל השבטים במדינה וזכות בעלות מלאה" על אדמותיהם כדי שיהיו צד להכנסות ולהתקנות הממשלה מעיר כנאב מכוחן מבוטחת ומכוננת שתינומין" המליצו לבחור מחדש את ההיח"ר שמאפשר לחברה לכתוב יתלמים במדינה במשך 25 שנה, ול" צמצום את התקופה ל" 15 שנים"

עוד המליצו שהמבנה יפסיק לפעול באחת משתי נקודות החפרה עד שייבנו בתוכה שים לתושבים, נקבע שהסדר הנכוח של העברת ותושבים הוא "לגמרי לא משניע הציון", ומעטת החלטות יתקבלו על ידי צוות בוררים שיכלול ארכיטקט ומתכננים צעורים

התמלצות התקבלו על ידי התושבים כשמונה גלויה, ביחוד לאור שהממשלה הודיעה בשלב הראשוני שתאמץ במעט את כולו, לגבי מעיפים מורכבים משפטיים, בנוגע לפתיחת חזות עם המבנה הממשלה "דשמה אותם" ונמסר שימופלו על ידי צוות משימה, "לא האמני", אומר פריד מואיבה, "שבטנו שהפנים יש סיכוי לשינוי, למרות שבסוף מידר מצמצמים עלינו"

"פיגועה דידוחות"

המצב החדש הביא את בני שתינומין לפעול במהירות, במא הוא הגיע לסידרה לאון, לכינון איש בבית הנשיא ארנסט קורומה שהוגדר בודיעה לממשלה "פיגוע" שה דידוחות", לצדו נבחר המנכ"ל גיבולט. בתום הפגישה, שעסקה בין השאר ביחס הממשלה למשקיעים וריס, התברר לחי שב שונקורה שמאבקים רחוק מלהסתיים. השלטונות החרו לחולש חלקית את בריות ההילומס באמת משתי המדינות, בתחום למסקנות הוועדה, מה שהכעיס רבים היה גוסס הוועדה הממשלתית לתקשורת, שנועדה בין היתר להדגיש את המשקיעים הודים במדינה

הוועדה שבה את "החשיבות האסטרטגית" של קוירו וגינה שהחברת "עוקתה מכל האינשורנס", תא העיתונאים שנמקרים את הבדיה במידה לאון פירס הודעה שהוא "מויעז" כיוון שהגוש האומשלתי נוצר דשם מוטעה: לעלות שתחקיר עסקה במחלי חברה ביחסה לתושבים במשך ששנים, הממשלה לא התחשבה לכך, במקום

זאת פירסמה הודעה שיצאה רושם שגוי כאילו החברה נקרה בגין וירד במתנגדים ונקמה נכד, ו"ר הנא, העיתונאות דיאנה קוסה, הודיעה ש"זה עלבון ליצור שמות פע מהחברת", בודיעה לבטל ש"הקאזיני" למען כרייה הוגנת/ כתב יורד גייסיון חסר כושה של הממשלה להשעות את הציבור, מה שיוצא בכיור הוא שלמות שאנשי חדי ברה לא יצבו מול עיני פלילי בשל אירועי 13 בדצמבר, הם נדרשים לציית לתנאים מטימים (לפי יוערת החקירה - שיט) לפני שפעולתם חוכל להחשב לגיטימית" אחר

התנאים הוא התשלום למשפחות, חברת קוירו הסכימה לשלם, ובקשה שהמעשה יוגדר "תרמה כספית למשפחות הנפגעים". לאחר שהושגו הבנת עם הממשלה שהסכימה לבקשת קוירו לגרד את שטח המכרה, התושבים מתכוננים בימים אלה להפעלתו המודרשת, לפני שאני עתב את קונו וחזו, דרך יעורת העד לבירה, אני בריאה לכמה מהם קטע עיתונות משראלי, וכמה מבצבת תמונה של בני שתינומין, הם מביטים בעיני ומבקשים להעביר לו באמצעותו מסר שיה "אני לא מצפה להי רבה" איזה בייאוש יורד ברוססופר, "אבל אני ממקש ששתינומין יבוא לכאן ויתנוצל על מה שקרה כאן, שיתחב על החתונה" גות של האנשים במכרה, אגחו נסלח לו, באמת, בתמונה הוא נראה אדם טוב, אבל הוא לא יודע מה עושים לנו כאן", אומר מה קורומה, שעבד במכרה מצטרף ומסתיי: "שידאג שהאנשים במכרה לא ישפילו את העובדים, שלא יבו אותנו ויתייחסו אינו

כאל בני אדם כמותם".

shahar-g@edyioth.co.il

L'Intifada des diamants (Enquête « 7 jours » Page 19 – 28/11/2008)

Dans une des régions les plus reculées du monde, dans une Sierra Leone dévastée par la guerre, le « Groupe Benny Steinmatz » exploite des mines de diamants. Lorsque les habitants furieux sortirent manifester contre les bruits d'explosifs retentissant à côté de chez eux, ils se heurtèrent à la police. Et c'est là que le sang commença à couler. L'envoyé spécial de « 7 Jours » est allé voir pourquoi les esprits dans la région de Kono n'étaient toujours pas calmés.

Par : Shahar Ginosar, Sierra Leone // Photos : Théo Gabanda

Le signal fut une violente explosion venue des profondeurs de la mine. Immédiatement après, des centaines d'habitants sortirent des maisons des environs, brandissant des pancartes préparées à l'avance avec des messages simples : « On ne veut plus de cette entreprise ici ! », « Nous ne serons plus des esclaves dans notre propre pays », ou « Nous crions Justice, qui viendra à notre aide ? ». Quelques minutes plus tard, les manifestants s'étant approchés de la mine, des coups de feu et des explosions retentirent. « La police a très vite commencé à tirer », nous dit Saha Bukri, un habitant des lieux. « Soudain, j'ai entendu autour de moi des gens et des enfants crier et des balles siffler près de mes oreilles. J'ai couru le plus vite que j'ai pu ».

« C'était aussi horrible que pendant la guerre civile », ajoute Bondo Kanama, 13 ans, qui, elle aussi, a tenté de se sauver. « J'ai couru en couvrant ma tête de mes mains, mais j'ai reçu une balle dans le bras et j'ai perdu beaucoup de sang. Je suis tombée à terre et j'ai attendu que quelqu'un vienne à mon aide ». Entre temps, Saha Boukri nous dit avoir vu une voiture appartenant à la mine le poursuivant. « J'ai vu le visage du conducteur », dit-il, « un employé de l'entreprise dont je me souviens très bien, et un fusil qui sortait par la fenêtre du véhicule. Le fusil était tenu par un policier que le gouvernement envoie de la capitale, à des centaines de kilomètres de chez nous ; il est là pour nous obliger à faire ce que la direction de la mine exige. J'ai couru à peine 200 mètres sans qu'ils ne cessent de me chasser. Sur le chemin j'ai vu mon ami, Momo Aya, tomber après avoir reçu une balle dans le crâne. J'étais comme un lapin qu'on pourchasse. La voiture m'a vu tomber, ils se sont approchés jusqu'à dix mètres de moi et c'est là que j'ai senti une balle me pénétrer dans la jambe. J'ai

entendu près de moi les cris d'un autre ami qui a eu le bras complètement brisé. Ils avaient l'air content de nous tirer dessus et de nous pourchasser. Il n'y avait rien eu de ce genre depuis la fin de la guerre civile ».

Photo page 3 : Décembre 2007, les événements sanglants de Kono : Momo Aya agonise devant la mine.

Photos page 5 :

Le milliardaire Benny Steinmatz, venu en Sierra Leone pour s'occuper de la crise.

L'habitant John Christopher : « Si Benny Steinmatz présentait ses excuses pour le comportement des dirigeants de la mine, nous lui pardonnerions. Il semble être une personne honnête, peut-être qu'il ne sait pas ce qu'on nous fait ici ».

Un autre employé : « Que Steinmatz fasse en sorte que les responsables n'humilient pas les ouvriers, qu'on ne nous batte pas ».

L'habitant Joseph Sekwy : « Il n'y a plus d'eau dans le puits. On creuse encore et encore, mais il n'y a rien à boire. Surtout pendant les chaleurs de l'été africain. Ce n'était pas comme ça avant qu'ils extraient les diamants ».

Les événements du 13 décembre dernier en Sierra Leone sont le point culminant des relations tendues entre les milliers d'habitants de la région et les responsables de la mine de diamants de la société Koydu qui appartient au « Groupe Benny Steinmatz ». Des relations difficiles qui ont obligé le milliardaire israélien Steinmatz à aller voir le Président et les représentants de son gouvernement pour préserver les intérêts de la mine, pour que ceux-ci ne soient pas compromis par la fureur des habitants locaux. Les événements de décembre ont fait deux morts et huit blessés ; par la suite, le gouvernement a dû accepter l'exigence des associations pour les droits de l'homme et nommer une commission d'enquête dirigée par un ancien juge de la Cour Suprême. La commission est arrivée à des résultats et à des conclusions qui ont déplu à Steinmatz : entre autres, la mine a été contrainte de payer des indemnités aux familles des morts et des blessés, et les responsables de la mine ont été renvoyés de la Sierra Leone, bien avant le terme officiel de leur contrat.

« Toute cette tuerie aurait pu être évitée si le comportement de l'entreprise avait été différent », m'explique un député local qui est aussi Président du Comité des Mines au Parlement, M. Augustin Toroto. « Pour moi, ils sont tout à fait arrogants. Même lorsque leurs représentants venaient en réunion en présence des familles des morts et des blessés avec les représentants du gouvernement, je les ai toujours entendu dire que pour eux l'important était 'les bénéfices de la société' ».

En réaction, le groupe « Benny Steinmatz Resources » qui fait partie du « Groupe Benny Steinmatz » déclare qu'en raison de l'investissement massif du groupe dans le développement de la Sierra Leone et dans l'assistance à la population locale, il a été « stupéfait par l'attaque virulente des habitants » (voir encadré). L'entreprise ajoute, qu'approchée par « 7 Jours », elle avait envoyé une équipe d'investigation sur les lieux pour examiner toutes les allégations et les consignes de travail de la mine. « Bien que nous n'ayons trouvé aucune preuve concernant ces allégations, nous allons tout de même suivre les événements, et, en cas de dérogation, nous prendrons immédiatement toutes les mesures nécessaires pour rectifier la situation et suspendre les responsables ».

Israël est considéré comme une des puissances mondiales dans le domaine des diamants. Chaque année Israël exporte vers les magasins de luxe de l'Occident plus de dix milliards de dollars de diamants. Les matières premières sont importées en premier lieu des pays du tiers-monde, d'Afrique en particulier, pour être traitées. Ce secteur prospère a amené ces dernières années les diamantaires israéliens à vouloir contrôler les grandes mines des pays importateurs du continent africain, où ils gèrent leurs affaires avec discrétion. Dans ces circonstances, le public israélien ne sait pas grand-chose sur ce qui se passe au fond des mines par le biais d'entreprises contrôlées par des Israéliens. Lorsque des médias israéliens viennent en Afrique ils sont toujours accompagnés par les représentants israéliens qui agissent ici et qui sont toujours ravis de leur fournir des données créant l'impression qu'ils viennent « sauver » les indigènes.

Le journaliste venant indépendamment sera exposé à des données toutes différentes et beaucoup moins roses sur l'univers des diamants. La fureur des habitants locaux contre la mine de Koydu est l'occasion d'avoir un aperçu d'une mine qui fonctionne dans une région isolée, avec le consentement des autorités, la direction ayant évoqué l'avenir radieux et la prospérité future de la région. La réalité, comme elle ressort de l'enquête de « 7 Jours », est que des milliers d'habitants vivent à

proximité de la mine, dont des vieillards, des femmes et des enfants, qui en grand nombre témoignent de grandes souffrances : de graves dégâts tels que la pollution des puits et leur assèchement, des ouvriers qui risquent leurs vies pour un salaire de deux dollars par jour, qui souffrent d'humiliations et de coups, et qui sont licenciés pour avoir demandé des moyens de sécurité permettant de prévenir tout risque pour leur vie. Et tout cela s'ajoute à la fureur de la population qui a le sentiment que les diamants sont extraits de sa terre pour des clopinettes. Comme si cela ne suffisait pas, les habitants parlent de fortes explosions venant de la mine, de leur intimidation par des policiers qui reçoivent des ordres du gouvernement fédéral et qui les obligent à obéir aux dirigeants de la société exploitante. C'est là le fond de cette « Intifada des diamants », dans le cadre de laquelle les habitants ont confronté directement les responsables de la mine, événement clos par des morts et des blessés sous les balles de la police, avec des renforts de l'armée et l'imposition d'un couvre-feu.

« Une attitude inhumaine »

La Sierra Leone est un pays particulièrement pauvre de l'Afrique occidentale, actuellement en phase de réhabilitation à la suite d'une guerre civile sanglante terminée il y a maintenant 7 ans. En 2004, ce pays était en dernière place mondiale de l'indice de développement humain de l'ONU, et toute personne atterrissant aujourd'hui dans la capitale de Freetown en comprend la raison. Les rues sont bigarrées mais la densité y est insupportable, et l'activité économique, si on peut encore parler d'activité, consiste en un flux incessant de jeunes gens tentant de gagner leur vie en vendant leur modeste marchandise, errant à travers la ville en portant sur la tête des plateaux chargés de denrées de base à vendre : pains, serviettes, savons et beaucoup de bananes et de noix de coco. On ne peut que rêver de lignes d'électricité ou de téléphone, et pour faire fonctionner l'équipement électroménager, ceux qui le peuvent se procurent de petits blocs électrogènes. C'est la vie des habitants de la capitale, considérés comme les plus fortunés du pays. Loin de là, à l'est, dans la région de Kono, vit une population beaucoup plus pauvre. C'est là que se trouve la mine de Koydu qui est détenue par le « Groupe Benny Steinmatz ».

Kono est une région riche en gisements de diamants, devenue célèbre grâce au film « Blood Diamond » dans lequel joue l'acteur Leonardo DiCaprio. La lutte pour le contrôle de ses minéraux a donné lieu dans le passé à des conflits sanglants. Aujourd'hui, le calme étant revenu dans la région, plusieurs entreprises y opèrent. La

société Koydu du « Groupe Benny Steinmatz » a gagné l'appel d'offres le plus important et c'est elle qui essuie la critique des habitants locaux, beaucoup plus que les autres entreprises agissant dans le secteur.

Le voyage de la capitale à la région en question dure 8 heures et je le fais au côté d'un journaliste local, Théopolos Gabanda. Dans le cadre de son travail, Gabanda a été témoin de cette amère journée de décembre, au cours de laquelle ont eu lieu les événements violents. Il en a documenté les détails à l'aide de son appareil photo et a témoigné devant le comité d'enquête créé par le gouvernement. Ses photos, publiées ici, ont formé un élément de preuve important présenté à ce comité.

Le chemin passe à travers une végétation luxuriante, mais la voie est pleine d'ornières et de larges trous. Les habitants vivent le long de cette voie dans la jungle environnante, et, à chaque arrêt, des enfants se collent à nous pour nous proposer d'acheter des plateaux de bananes. Les routes qui entourent la ville n'ont pas de noms, sauf une, qui porte avec fierté une pancarte intitulée « Voie Jean Jobert ». Jobert n'est pas un leader national, ni un général ou un intellectuel connu. C'est le directeur général que le « Groupe Benny Steinmatz » (ci-après : « Groupe Steinmatz ») emploie sur place. Ce sont ses hommes qui ont installé la pancarte qui annonce que la route porte son nom.

Le Groupe Steinmatz a commencé à agir à Kono vers le milieu de l'année 2002, au départ par le biais de l'entreprise Magma avec des associés canadiens. Par la suite elle a acheté leur part pour prendre le plein contrôle de la société. La mine s'étend sur quatre kilomètres carrés, à la limite de la ville, sur un terrain appartenant à une grande tribu appelée Tonkoro. Le terrain comporte deux points d'extraction, le premier étant situé à quelques dizaines de mètres des habitations.

Les premières réclamations à l'encontre de la société se firent entendre en 2003, lorsque les habitants prirent connaissance des travaux imminents. « Nous avons tenté de parler avec les gens de la mine », dit un habitant local, Tamba Pumbe, présent à l'une des premières manifestations. « Nous avons demandé des renseignements essentiels sans avoir de réponse. Ils nous ont simplement ignorés. On ne nous a rien dit de l'impact éventuel de la mine sur la vie quotidienne. De notre point de vue, tout était fait dans le secret. À part ça, nous ne savions pas si, lorsque les diamants seraient extraits de la terre nous appartenant depuis des générations, nous recevions quelque chose nous aussi. Nous avons manifesté sans avoir aucune notion de ce qui se passerait par la suite ». La société du « Groupe Benny Steinmatz » profite d'un

arrangement financier obtenu par les anciens propriétaires de la mine dans des circonstances problématiques : les accords qui fixent la répartition des recettes entre Koydu et le gouvernement ont été signés dans les années 1990 par la junte militaire qui contrôlait le pays.

Une importante délégation de députés et de représentants du gouvernement a emprunté le chemin tortueux en direction de Kono il y a environ deux ans. Ils souhaitent comprendre les conditions de travail des mines de la région, et sont venus accompagnés de journalistes et de représentants d'un mouvement local pour les droits de l'homme appelé *Network Movement for Justice and Development (NMJD)*. La tournée de cette délégation est décrite en détail sur le site Internet de ce mouvement. Selon ce rapport, des lettres et avis avaient été envoyés aux exploitations minières de la région avant le départ de la délégation.

Toutes les entreprises minières sont critiquées par le rapport, mais la critique à l'encontre de Koydu est beaucoup plus virulente. Le rapport décrit en premier lieu comment, le 10 août 2006, la délégation est arrivée au portail verrouillé de la mine. Les gardes postés sur place ont refusé de leur en autoriser l'accès. « La tentative d'effectuer une visite des lieux a été sabotée par des cadres officiels de l'entreprise », constate le rapport, « et l'intervention d'officiels du gouvernement, dont le secrétaire de la Commission des Mines au Parlement, n'a rien changé. La délégation est restée devant le portail verrouillé pendant plus de deux heures, sans que l'entreprise ne fasse quoi que ce soit ».

Le même jour, la délégation s'est réunie avec des habitants locaux au Centre de Jeunesse de Kono. « Des centaines d'habitants y étaient présents », constate le rapport, « y compris des femmes et des enfants. Les représentants de l'entreprise brillaient par leur absence ». Une liste des lourdes allégations soulevées par les habitants locaux à l'encontre de la société est donnée dans ce rapport, à commencer par « l'influence néfaste sur l'environnement » pour en arriver à « l'attitude inhumaine à l'égard des ouvriers ». « Des ouvriers qui travaillaient dans la mine étaient présents à la réunion », raconte Rebecca Kamama qui était là ce même jour, « et leurs descriptions étaient très graves. Dommage que les représentants de l'entreprise n'aient pas été présents ».

Photos page 7 :

Les habitants furieux de Kono face à la mine de Kuydo. « Il n'y a rien eu de ce genre depuis la fin de la guerre civile ».

Début de la manifestation. « Soudain nous avons entendu des balles nous siffler près des oreilles ».

Des centaines de manifestants furieux prirent position devant la mine. Ils tenaient des pancartes avec des slogans contre la société. La confrontation était inévitable et le tir des policiers commença immédiatement. Huit personnes furent blessées et deux tuées, dont le père de deux filles.

Un habitant du Kono : « Leurs diamants nous gâchent la vie. Lorsqu'il y a un problème, il n'y a pas à qui parler. Je n'ai jamais pu trouver le directeur du Groupe Steinmatz. C'est plus simple de parler à la reine d'Angleterre ».

« Des rochers qui tombent »

Les habitants que nous avons rencontrés racontent que le travail à la mine Koydu du Groupe Steinmatz se déroule en trois rotations, 24 heures sur 24. Les ouvriers descendent à plusieurs dizaines de mètres sous terre jusqu'au point d'extraction où ils resteront pendant leur service, à l'aide de ce qu'il décrit comme « un grand seau » fixé à un câble métallique. Dans la presse locale, les dirigeants de l'entreprise avaient parlé avec fierté des bonnes conditions qu'ils assuraient à leurs employés. Dans une interview avec le directeur général Jobert, un journal disait que le salaire moyen atteignait près de 350 dollars par mois. Pour un pays pauvre, il s'agit en effet d'un bon salaire. Mais notre enquête sur place démontre que ce n'est pas tout le tableau. Il ne nous a pas été très difficile de trouver des ouvriers employés pour seulement deux dollars par jour. Ils étaient qualifiés d'ouvriers « provisoires » pendant assez longtemps et le représentant du Ministère du Travail, dont le bureau se trouve à proximité, en est furieux. « Le problème ne consiste pas uniquement en ces déclarations au sujet des salaires », dit l'un des ouvriers, Kombe Gabassy, « c'est aussi que le travail est dangereux, l'endroit est humide voire rempli d'eau, les

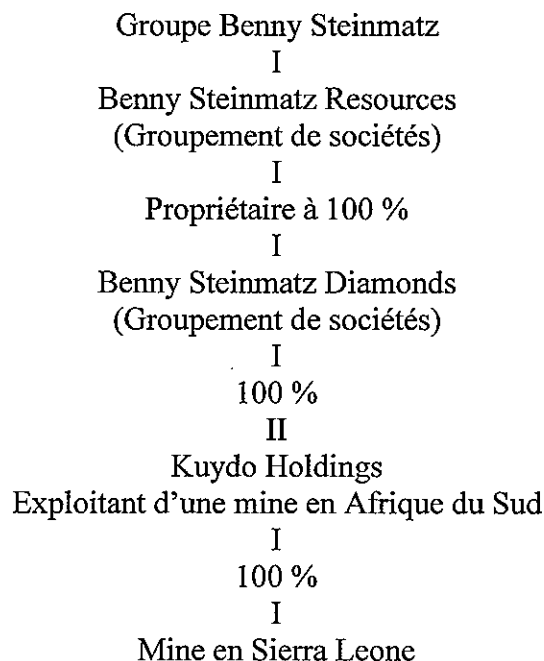
explosions sont assourdissantes, et, par la suite, de gros rochers commencent à tomber. Les gens ont peur pour leur vie ».

Avant le début des travaux, la mine n'était qu'un trou profond rempli d'eau de pluie, qui ressemblait vu de haut à un petit lac. Les habitants s'en servaient pour boire et se laver. La société a vite fait d'assécher les lieux pour y faire descendre les ouvriers. Aujourd'hui le fond du puits est rempli d'eau souterraine, et il y a de l'eau et des pompes dans le périmètre de la mine. Un employé appelé Sahar Sandy s'est noyé vers la fin 2005 dans une des piscines, dans des circonstances qui ne sont pas claires. Un autre ouvrier, un opérateur de grue appelé Ibrahim Kunde a été tué en 2006 dans un autre accident, en conduisant trop vite dans le périmètre de la mine. Il s'agit d'une mine aux hautes parois verticales - une technique rare appliquée avec succès une seule fois au monde auparavant. Une grave avalanche a eu lieu en août 2007 et l'exploitation a été interrompue pendant assez longtemps. Les documents de l'entreprise indiquent que « heureusement », personne n'avait été blessé.

Gabassy, vous êtes-vous adressés à vos supérieurs, leur avez-vous dit que vous aviez peur ?

« Nous, nous n'avons aucune chance de leur parler », explique l'ouvrier Gabassy. « Ce sont des gens qui nous humilient, ils battent des ouvriers sans aucune raison et les menacent. Le travail est très dur et outre l'humidité, il nous est difficile de respirer après les explosions, à cause des odeurs de produits chimiques. Celui qui se repose un instant, risque les coups des supérieurs. Sur toutes les parties du corps. Comment leur parler de sécurité dans ces conditions ? Je connais des gens qui ont osé parler et qui ont été licenciés ensuite ».

Encadré page 8 :

Le « Groupe Benny Steinmatz » est la société qui contrôle la mine par le biais du « Groupe Benny Steinmatz Resources », et « Benny Steinmatz Diamonds », qui détient Kuydo, est l'exploitant de la mine en Sierra Leone. Benny Steinmatz et les membres de sa famille proche sont les bénéficiaires des fonds du Groupe Benny Steinmatz par le biais des fonds Vasena et Balda, lesquels détiennent l'activité commerciale du groupe. Steinmatz est défini comme étant le « Consultant principal » des sociétés du groupe.

Renseignements tirés des sites Internet de Kuydo Holdings et du Groupe Benny Steinmatz.

Gabassy parle par exemple de AK (nom conservé par la rédaction), qui était le contremaître de dizaines de mineurs de service. Il avait été promu à ce poste. Selon lui, il a été licencié après avoir indiqué un danger pour les ouvriers. « C'était en juin 2007 », dit-il, « des ouvriers m'avaient dit qu'ils avaient peur de descendre dans la mine lorsque de gros rochers tombaient d'en haut. Aucun casque ne pouvait les protéger, il ne s'agissait pas de gravier. J'en ai parlé avec mon supérieur, Yann, et j'ai cru qu'il allait nous aider. Il a dit que dans les trois mois des experts viendraient pour consolider les parois ».

Photos page 9 :

Gabassy : « On nous humilie et on bat des ouvriers. Celui qui se repose un instant risque les coups des supérieurs. Des coups sur toutes les parties du corps. Comment peut-on leur parler de sécurité ? Ceux qui ont osé parler ont été licenciés ».

« C'était aussi horrible que pendant la guerre civile », ajoute Bondo Kanama, 13 ans, qui a tenté de fuir. « J'ai couru en couvrant ma tête de mes mains, mais j'ai reçu une balle dans le bras et j'ai perdu énormément de sang. Je suis tombée par terre et j'ai attendu que quelqu'un vienne à mon aide ».

« J'ai été arrêté pour deux semaines », dit le vieillard David Mabume, « uniquement pour avoir donné mon opinion sur ce qu'on nous faisait. J'ai servi 20 ans dans la police, j'ai été un bon citoyen, mais dès le moment où j'ai parlé de l'injustice, les policiers m'ont immédiatement arrêté pour incitation à la violence ».

Selon lui, aucun expert n'est venu. « Un mois plus tard », poursuit-il, « les ouvriers ayant toujours peur, j'ai à nouveau dit qu'il était illogique de les faire descendre. Évidemment, j'avais peur qu'on me licencie comme on l'avait fait à d'autres personnes qui avaient demandé plus de moyens de sécurité, mais je me sentais dans l'obligation de soulever ce problème. Et voilà qu'une journée après avoir averti du danger, j'étais licencié. Ils voulaient certainement montrer à tout le monde qu'il ne fallait pas les embêter et qu'on devait obéir sans poser de questions sur ce sujet sensible ». Un mois plus tard avait lieu une grande avalanche et la mine a dû fermer ses portes.

AK, lui aussi, parle des coups et humiliations essuyés par les ouvriers. Les responsables du Groupe Steinmatz ont amené sur place des directeurs d'Afrique du Sud, blancs pour la plupart, et ce sont eux qui contrôlent les ouvriers, et, selon lui, « ils nous traitent comme des animaux ». « 7 Jours » a pris connaissance du fait que sur le site se trouvent plusieurs Israéliens à des postes clés, dont le responsable de la sécurité et le chef de camp qui se trouvaient sur les lieux lorsque ces événements se sont déroulés.

L'année dernière, l'entreprise a employé dix employés locaux (leurs noms sont conservés par la rédaction) pendant une période définie comme « période d'essai ». Pendant huit mois ils ont appris le travail de responsables de la remontée des gros rochers tombés dans la mine. Il s'agit d'un travail professionnel qui consiste à s'assurer que bien en dessous, les ouvriers de la mine ne sont pas en danger. En mai 2007, les dix nouvelles recrues ont été envoyées en Afrique du Sud pour une formation, qu'ils ont suivie avec succès dans l'espoir d'appliquer leur savoir sur place. Mais ce n'est pas ce qui s'est passé.

Encadré page 10 :

Réaction de Benny Steinmatz Resources : « Des accusations sans fondement »

« BSGR (Benny Steinmatz Resources) est un des seuls groupes occidentaux qui investissent en Sierra Leone où s'est récemment terminée une guerre civile sanglante. Nous investissons d'énormes ressources dans le développement de l'économie et dans l'assistance aux habitants et à la communauté. Dans ces conditions, nous avons été stupéfaits d'être la cible d'une attaque sans fondement. Cependant, dès que le quotidien « Yediot Aharonot » nous a approchés, nous avons nommé un groupe d'enquête qui a visité les lieux, a vérifié toute allégation et a réexaminé toutes les consignes de travail et d'exploitation de la mine. Nous n'avons pas trouvé d'éléments de preuve, mais nous continuons à suivre cette histoire et s'il s'avérait que nous avons dérogé à nos valeurs et aux consignes et instructions en vigueur à la mine, nous prendrons des mesures immédiates pour corriger la situation et suspendrons tous les responsables. Le groupe détient de nombreuses sociétés dans le monde entier, dans différents secteurs d'activité, dont celui de l'exploitation minière. Le groupe s'est engagé à respecter les normes internationales les plus strictes en matière de relations du travail et de préservation des droits des employés, de la défense de l'environnement et de gouvernance d'entreprise ».

« La décision d'investir en Sierra Leone a été prise au terme d'une guerre civile cruelle dans l'espoir que la nouvelle démocratie représenterait l'occasion de reconstruire le pays avec l'aide d'investisseurs étrangers pour y développer l'infrastructure délabrée. Nous avons décidé d'allouer d'importantes ressources pour aider la reprise de l'économie en général, et les habitants de la région de la mine en particulier. Kuydo Holdings a agi dès le départ avec détermination en souhaitant que les habitants en profitent. Dans le cadre de son activité en faveur de la communauté,

la société a financé et lancé de nombreux projets, dont des dispensaires médicaux, l'approvisionnement en repas de personnes atteintes de la polio, la formation d'employés, la purification des eaux, le logement des habitants, la construction de routes, l'organisation de manifestations culturelles et sportives, etc. À de nombreuses occasions le gouvernement local a reconnu notre effort et a déclaré que notre action était celle d'une entreprise sérieuse, qui a permis dans la foulée à d'autres investisseurs de venir sur place, consolidant ainsi l'économie ».

« Cependant, malgré les nombreux efforts que nous investissons, la rude réalité de la Sierra Leone et le fait que la majorité de la population gagne moins d'un dollar par jour font que nos efforts ne suffisent pas pour changer la situation. Ainsi, comme d'autres agences internationales d'assistance qui agissent sur place, Kuydo Holdings est devenue la cible de la frustration des habitants. Le fait que Kuydo soit le seul représentant du monde occidental dans cette région est parfois à l'origine de frictions qui n'ont rien à voir avec les agissements de Kuydo. Ainsi, vu les gros efforts, parfois sisyphiens, fournis en faveur des habitants, vos questions nous ont stupéfaits. Immédiatement après que vous nous ayez approchés, nous avons créé un groupe d'enquête spécial pour examiner les allégations et revoir toutes les consignes de travail. Bien que nous n'ayons pas trouvé d'éléments prouvant ces allégations, nous continuons à suivre les événements, et s'il s'avérait que nous avons dérogé aux consignes et instructions de la mine, nous prendrons des mesures immédiates pour rectifier la situation et suspendre tous les responsables ».

« Très peu d'entreprises du monde et de l'Afrique travaillent et investissent dans le développement de l'économie et des citoyens de la Sierra Leone. C'est pour cela que nous sommes frustrés par la tentative de mêler notre nom à ces actions constituant des relations d'exploitation de l'homme par l'homme ou d'atteinte à des personnes. Nous invitons le journal à continuer à suivre les événements et à constater nos gros investissements et les efforts importants que nous fournissons ».

L'avocat de Benny Steinmatz : « Steinmatz n'a aucune responsabilité de gestion ni aucune autre responsabilité ».

L'avocat de Steinmatz, Maître Eldad Yaniv, précise : « Notre client ne fait pas partie du cadre des décideurs de la société et il n'est donc aucunement responsable de son activité. Non seulement il n'est pas actionnaire de la société, mais il n'a en outre aucune responsabilité de gestion ni d'exploitation ni aucune autre responsabilité, et il

ne prend donc aucune part à la détermination de la politique d'entreprise ni à son processus de prise de décisions ».

Dans une lettre destinée à Steinmatz et à la société par l'intermédiaire de ses avocats, ces dix personnes présentent leur [*phrase coupée*] et nous avons accepté de signer un contrat professionnel pour cinq ans (payé 4,7 dollars par jour) », écrivent-ils. « Nous sommes revenus le 17 juin 2007 à la Mine n° 1 », et, deux jours plus tard, tandis que des rochers étaient remontés, « un de nos collègues a exercé son autorité en matière de sécurité et de précautions ».

« Cet employé a vu qu'il y avait des gens en bas », explique l'un d'eux, Andrew Daouda, « et a demandé d'arrêter pour qu'ils s'éloignent de la zone dangereuse. Il s'agit d'énormes rochers qui pèsent des tonnes. Mais c'est là que le responsable blanc (la rédaction conserve son nom) a ordonné aux gens de rester dans la zone dangereuse. Il y a eu une discussion, le responsable en a informé son supérieur qui a immédiatement licencié l'ouvrier qui voulait interrompre un instant le travail à cause du danger ».

Le lendemain, tous les dix étaient convoqués dans les bureaux de la direction. « Nous n'avions aucune idée de la raison pour laquelle nous étions convoqués », poursuit Andrew Daouda, « Nous pensions que nous serions félicités pour nous être souciés de la sécurité des ouvriers. Mais à notre stupéfaction, nous avons tous été licenciés sur-le-champ, comme le premier d'entre nous. Nous n'y comprenions rien de rien. Aucun des neuf n'avait été impliqué dans la discussion, et malgré cela on nous disait que nous avions désobéi au responsable. Deux jours plus tôt, nous étions revenus avec des diplômes professionnels ».

En réaction, la direction de la mine a déclaré à « 7 Jours » qu'elle ne savait rien de violences ou d'humiliations perpétrées à l'encontre des employés, et qu'elle vérifierait la chose avec sérieux (voir encadré). Elle a déclaré en outre que la mine prenait toutes les précautions de sécurité et qu'elle vérifierait l'information relative aux employés licenciés pour s'être plaints à ce sujet. Les dix employés licenciés n'ont toujours pas reçu de réponse à leur lettre adressée à Koydu et à Steinmatz par le biais des avocats de la société.

Steinmatz n'a pas répondu à nos questions au sujet de cette lettre et son avocat, Eldad Yaniv, nous a répondu que Steinmatz n'avait « aucun rapport » avec la

mine ou avec Koydu, ni la moindre responsabilité en la matière. Nous avons vérifié cette allégation qui n'est pas compatible avec la volumineuse correspondance au sujet de la mine entre Steinmatz en personne et le gouvernement de la Sierra Leone.

Photo page 11 :

L'armée arrive pour disperser l'émeute dans la région de Kono. Le couvre-feu est imposé.

L'examen de « 7 Jours » révèle que la société mère, le « Groupe Benny Steinmatz », qui exploite des mines et traite des diamants, appartient à un fonds appelé Balda et que Benny Steinmatz et les membres de sa famille proche sont définis comme étant les « bénéficiaires » des recettes tirées des diamants de ce fonds. Pour ce qui concerne l'exploitation des sociétés du Groupe Steinmatz, il est qualifié du titre de « Consultant principal ».

Encadré page 11-12 :

La direction de la mine : « Le gouvernement nous a entièrement acquittés »

« La société agit conformément au contrat signé avec le gouvernement et a apporté une importante contribution à la reconstruction de l'économie du pays et pour attirer des investisseurs après la guerre. En mai 2008, le gouvernement nous a félicités pour notre travail et nous poursuivrons notre collaboration avec l'État. Nous comprenons l'importance de la transparence, c'est pour ça que nous avons publié sur notre site Internet des données sur ce contrat avec le gouvernement ».

La réaction de la société sur la recommandation de la commission d'enquête visant à raccourcir la durée du contrat avec elle : « Le gouvernement n'a pas pris de position à ce sujet, qui sera examiné par le groupe d'action qui a été créé ».

Au sujet des indemnités aux familles des morts, la société a envoyé une lettre de ses avocats au gouvernement, qui dit : « Nous rejetons expressément les conclusions de la commission. Rien ne permet de dire que les policiers (qui ont tiré sur les manifestants - SG) ont agi avec les ouvriers de la société ou en tant que ses agents. La commission n'est pas une procédure de justice visant à trancher si la société a une responsabilité indirecte envers des tiers ». En réponse à « 7 Jours » il a

été déclaré : « Bien que la société ne soit pas responsable de l'incident, nous avons fait le geste de participer à une aide financière aux familles des victimes. Le gouvernement a déclaré de manière expresse, suite à l'examen du rapport, que la société était lavée de toutes accusations ».

Au sujet du droit de propriété des tribus sur la terre : « Le droit international stipule que c'est le gouvernement qui détient le droit sur les minéraux et le gouvernement a créé un groupe d'étude pour examiner cette recommandation ».

Concernant la répartition des recettes : « C'est une question qu'il faut adresser au gouvernement. Tout arrangement auquel il parviendra, dans les limites du contrat, nous conviendra ».

Au sujet des allégations sur un partage inéquitable des bénéfices, il nous est communiqué que les frais de la société, d'un montant de 118 millions de dollars, étaient plus élevés que les recettes et que la société a essuyé une perte de 28 millions de dollars. Malgré cela, nous avons transféré au gouvernement 11 millions de dollars. La société a déclaré que « la commission d'enquête n'a pas présenté la situation financière complète ».

Sur les allégations de complicité entre les surveillants de la société et les policiers, formulées par les habitants : « Lorsque nous avons pris connaissance du dérangement causé aux habitants par les explosions, nous avons entamé un processus avec le gouvernement et la police locale. En quelques minutes, la police s'assure que tout le monde dans le secteur est en sécurité. Toutes les mesures sont prises pour garantir la sécurité des habitants ».

Au sujet des allégations de la « Coalition pour une Extraction Équitable » : « Depuis septembre 2007 l'ambiance à Kono s'est dégradée, la violence est montée en flèche et les manifestants ont attaqué quatre mines. Pour ce qui nous concerne, la commission d'enquête a pointé les policiers du doigt et un document officiel nous a lavés de toute accusation. De nombreux organismes ont un intérêt à diffuser des mensonges à notre encontre pour des raisons politiques ou commerciales. La déclaration du gouvernement a été donnée après mûr examen, et nous refusons d'être impliqués dans les différends politiques entre certaines associations du pays ».

Au sujet des allégations sur le danger pour les ouvriers : « Concernant la sécurité, la société s'est engagée à assurer un environnement de travail sans accidents, sans dangers pour la sécurité ou l'hygiène, au moyen de structures et de processus

adéquats. Nous prenons toutes les mesures nécessaires pour diminuer les risques et pour obtenir la meilleure formation possible. Nos employés sont envoyés en Afrique du Sud pour des formations rigoureuses. Notre conscience en matière de sécurité est optimale et nous indiquons à nos employés que chacun d'eux a le droit d'arrêter et de corriger toute démarche dangereuse. Les thèmes soulevés dans votre lettre et les cas dans lesquels cadres et employés ont usé de la violence ne sont jamais parvenus à notre connaissance, et nous n'en étions pas conscients jusqu'ici. Cependant, votre lettre nous a amenés à entreprendre une enquête interne pour examiner ces allégations sur le fond. Notre examen sera limité car la mine ne fonctionne pas en ce moment. Nous promettons que s'il apparaît que la politique n'est pas appliquée correctement envers les ouvriers, nous prendrons très vite les mesures nécessaires pour résoudre le problème. Ibrahim Kunde a été tué dans un accident de grue pour avoir conduit à une vitesse excessive. Sahar Sandy s'est noyé en se baignant dans une fosse désaffectée. La société apporte son aide à leurs familles ».

Au sujet de l'agent du Ministère du Travail qui est furieux de l'embauche d'ouvriers temporaires pendant près d'un an : « Cinq millions d'habitants vivent dans ce pays, 57 % gagnent moins d'un dollar par jour. La moyenne de notre salaire est plus élevée que la moyenne nationale, et notre conscience communautaire nous a amenés à augmenter nos effectifs au-delà du nécessaire. La pénurie d'occasions amène de nombreux employés à chercher du travail chez nous et pour les aider nous employons des ouvriers temporaires pour une période limitée de trois mois ».

[*texte coupé*] que la communauté remercie M. Jobert pour son soutien ».

Au sujet des députés qui n'ont pu entrer dans la mine : « Par le passé, des officiels du gouvernement et d'autres personnes ont visité la mine après en avoir avisé par courrier ou par téléphone. Dans le cas présent, la société n'a pas été avisée et n'a reçu aucune demande d'organiser une réunion. L'accès est limité et les précautions de sécurité de la mine sont respectées de manière rigoureuse. La société ne peut pas faire fi de sa politique de sécurité pour assouvir les caprices d'associations civiles. Des incidents similaires ont eu lieu dans d'autres mines. La « visite immédiate » décrite dans le rapport a été organisée par les associations civiles, menées par la NMJD et la « Campagne pour une Extraction Équitable », une association qui souhaite nuire à notre société ; aussi, cette visite a surpris notre corps de surveillance, surtout lorsque la délégation est arrivée à l'entrée sans préavis, après les heures de travail. Par le

passé, la NMJD a tenté de s'attaquer à notre société par le biais de l'association Global Witness, mais nous avons répondu à toutes ses questions à son entière satisfaction. Les allégations en matière d'écologie doivent être fondées avec prudence sur des résultats tangibles. Tout rapport entre la société et les résultats qui s'avérerait être mensonger ou mal fondé recevra notre pleine attention ».

La société a référé « 7 Jours » au rapport réalisé par une société pour son compte, qui fait également référence aux allégations des habitants en matière de pollution de l'eau et d'assèchement des puits. Le rapport précise que la chose n'a aucun fondement, mais souligne que cette possibilité a été soulevée dans de précédents rapports, et c'est pourquoi la société a creusé des puits : « La société doit obligatoirement examiner ces allégations sur le fond et apporter un soutien plus important à la population ».

Au sujet des conditions du chantier, des nouveaux logements vers lequel les habitants ont été évacués : « En 2007 nous avons rénové une école située à 800 mètres du site rénové, et nous avons fait don d'un terrain pour trois écoles dont la construction recevra notre assistance. Au sujet de l'eau, nous avons creusé un nouveau puits à grande puissance, nous avons acquis une pompe et un système d'alimentation en eau qui sera installé cette année, dès que le plan aura été approuvé. Provisoirement, il existe 7 puits qui desservent 82 maisons ».

Au sujet des allégations des journalistes : « Il y a plus de 40 stations de radio et 50 journaux dans le pays, et des centaines de journalistes, et malheureusement certains exploitent la liberté d'expression contre des entreprises de notre genre, en publiant des mensonges, pour nuire à notre réputation. Parfois c'est le résultat de notre refus d'accepter leurs offres de réaliser pour nous des travaux de relations publiques. Le journaliste que nous avons embauché est une personnalité connue du monde médiatique, considéré comme un des meilleurs du pays. Nous avons fait appel à ses services afin de tirer parti de son expérience et de nous permettre ainsi d'atteindre les médias et de nous informer. Pendant cette période il travaillait en tant que freelance pour une agence de presse internationale où il a fait son travail avec diligence ».

Sur l'explosion réalisée sans que les habitants ne soient évacués : « Suite à l'invasion de la mine qui nous appartient, quatre autres mines de la région ont été attaquées de la même manière. Nous avons récemment été approchés par des habitants qui ont pris la

responsabilité de la planification et de l'orchestration de cet incident et qui ont exprimé leur profond regret ».

« De l'eau brune dans les puits »

L'accès à la mine en soi est impossible. Une force de surveillance montée par la société est déployée sur place au côté des policiers venus de la capitale. Les surveillants patrouillent autour du périmètre pendant toute la journée et lorsque je tente de m'approcher pour prendre une photo, les habitants m'interpellent en me prévenant que je risque d'être immédiatement arrêté. Les habitants locaux sont habitués à vivre dans la terreur, selon eux, du fait de la collaboration entre la force de surveillance de Kuydo, dirigée par un Israélien, et les policiers. « J'ai été incarcéré pendant deux semaines », dit un vieillard du nom de David Mabume, « uniquement pour avoir donné mon opinion sur ce qu'on nous faisait ici. Je ne suis pas un criminel. Au contraire, j'ai servi pendant 20 ans dans les rangs de la police, j'ai été un bon citoyen, mais dès le moment où j'ai dit qu'on nous faisait tort, les policiers m'ont arrêté pour « incitation à la violence ». À la fin ils ont dû me libérer car on ne pouvait rien me reprocher ». « Moi j'ai été un mois et demi sous les arrêts », nous dit un autre habitant (son nom est conservé par la rédaction), pour « incitation », pour ainsi dire. Et tout à cause de ces diamants. Évidemment, je n'ai été accusé de rien, tout ce que j'avais fait était légal ».

La visite d'un journaliste israélien sur les lieux est accueillie avec de grands espoirs. Les journalistes locaux que je rencontre me disent que la société ignore leurs demandes et ne répond pas aux allégations de la population locale. « J'ai attendu trois jours près du portail de la mine », raconte Tano Jalo, le rédacteur du Concord Times. « À la fin le responsable des relations publiques de l'entreprise est arrivé, mais il n'a pas répondu aux questions difficiles que je lui posais ». D'autres journalistes disent que pour faire face aux allégations, la société a payé un reporter employé par une agence internationale connue, pour faire un travail de relations publiques parallèlement à son travail au sein de l'agence. Le journaliste a dit qu'il n'avait aucun conflit d'intérêts n'étant pas un membre permanent de l'agence internationale.

Les allégations sur l'attitude brutale à l'égard des employés, me disent les journalistes, n'étaient pas la seule raison qui a causé l'éruption de la fureur populaire

en décembre dernier. Les raisons, outre le sentiment des habitants que les diamants leur sont dérobés à bas prix, sont l'accumulation des dégâts causés par la mine à la population. Entre autres, les signes d'une lourde atteinte à l'eau potable. La loi en Sierra Leone oblige la société du « Groupe Steinmatz » à effectuer un examen approfondi de l'impact de son exploitation sur l'environnement.

Photos page 13 :

Ouvrier blessé pendant les émeutes.

Diamants en traitement. Les matières premières d'Afrique arrivent en Israël.

Le député Toroto : « Ils semblent arrogants. Lorsque les représentants de la société sont venus en réunion avec les officiels de l'État, en présence des familles des victimes, j'ai entendu que ce qui leur importait était le bénéfice de la société ».

« Steimat Resources » : « Dès que le journal nous a approchés, nous avons nommé un groupe d'étude pour examiner chaque allégation. Bien que nous n'ayons trouvé aucun élément de preuve à ce sujet, là où il s'avérera que nous avons dérogé aux consignes de travail de la mine, nous suspendrons les responsables de toute activité ».

En effet, un rapport en la matière, intitulé « Évaluation de l'impact sur l'environnement » a été préparé par la société, et l'État aurait dû le publier avant le début des travaux pour permettre aux habitants de s'y opposer. Mais la chose n'a pas eu lieu. La société a présenté son rapport au gouvernement de la Sierra Leone qui ne l'a pas divulgué aux habitants. L'information a en fin de compte été publiée avec grand retard par le gouvernement, à la demande d'associations civiles telles que la « Coalition pour une Exploitation Minière Équitable » et le NMJD.

« En Occident », dit le directeur général du NMJD, Abu Brima, « ça fonctionne plus honnêtement. On ne se contente pas d'un seul rapport d'impact comme dans le cas présent où il est financé par un groupe commercial intéressé. La société présente un rapport et il y a en outre des rapports d'associations écologiques et de citoyens qui emploient les services de professionnels. À la fin, les Tribunaux tranchent sur les différents rapports. Ici les personnes touchées sont très pauvres. Elles

se sont retrouvées en conflit avec une grande entreprise et n'ont même pas d'argent pour engager un avocat, il n'y a qu'un seul rapport, celui de la société, qui ne met pas forcément en lumière les véritables problèmes ».

En effet, il existe un certain écart entre la réalité du terrain et les termes du rapport rédigé par Koydu. Un des graves problèmes est celui de la pénurie en eau potable. Les responsables de la société ont pompé des milliers de mètres cubes des profondeurs de la mine, à proximité des habitations, afin de permettre à leurs employés de descendre vers le gisement de diamants. Selon les témoignages des habitants, les résultats ont été désastreux. Une brève visite dans les cours des habitations révèle que les nombreux puits qu'ils utilisaient sont aujourd'hui secs.

Le rapport des spécialistes rédigé pour la société ne peut ignorer ce phénomène. Il indique les risques mais prétend qu'ils sont de « moindre importance ». Même en ce qui concerne la pollution de l'eau, il s'agit selon le rapport d'un problème de « moindre importance », le rapport prétendant que dans le passé aussi « l'eau dans la région était de mauvaise qualité ». Selon les habitants, le tableau serait différent. Ce n'est qu'après la mise en service de la mine, disent-ils, que la couleur de l'eau a changé. « La seule fois où je me souviens d'avoir vu une eau qui n'était pas brune dans les puits », dit Saha Mozes, le secrétaire du mouvement de jeunesse local, « date de l'époque où la mine ne fonctionnait pas. Depuis que Koydu a commencé son exploitation, je ne vois que de l'eau brune. Il est évident qu'elle est imbuvable ».

« La couleur n'est qu'un seul problème », ajoute un autre habitant, Joseph Sekwy. « Aujourd'hui il n'y a même plus d'eau dans le puits près de la maison. On creuse encore et encore et il n'y a rien à boire. Surtout pendant les chaleurs de l'été africain. Ce n'était pas pareil avant qu'ils n'extraient les diamants. Aujourd'hui la famille doit aller chercher de l'eau dans un puits lointain. Parfois, lorsqu'il y a tout de même un peu d'eau dans le puits de proximité, elle est brune ».

Les problèmes d'eau ont empiré la situation avec les habitants. C'était aussi le point culminant du conflit entre la société et le NMJD. En 2004 Kuydo s'était adressée à la Banque Mondiale en lui demandant une aide pour le financement d'une assurance contre les risques politiques. Mais les cadres de la Banque, ayant entendu leurs arguments, se sont rétractés. Pour vérifier le sujet la Banque a envoyé dans la

région un groupe d'enquête. Les gens du Groupe Steinmatz, en réaction, ont envoyé une lettre détaillée à la Banque Mondiale, pour tenter d'expliquer que rien ne justifiait l'opposition à leur action, mais en vain. En fin de compte, la Banque décida de ne pas accorder d'aide au financement de l'assurance. Un cadre supérieur de Kuydo a réagi en déclarant à un journal local que les gens de la mine étaient furieux, et a fait l'éloge de Benny Steinmatz qui avait « sauvé » la situation en finançant l'assurance.

« Nous avons été expulsés de nos maisons »

Pour pouvoir extraire les diamants de la roche, il faut énormément d'explosifs. Les habitants indiquent que les échos de chaque explosion retentissaient à des kilomètres à la ronde et que la zone de la mine ressemblait à un champ de bataille. Des rochers s'envolaient, heurtaient les maisons et abattaient des arbres plantés à des centaines de mètres de là, et un nuage de fumée s'élevait au ciel pendant de longues heures. Avant chaque explosion, des sirènes avertissaient les habitants leur indiquant de quitter leurs maisons : une sorte d'alerte de guerre, qui retentissait deux fois par semaine, parfois plus. Si la maison n'était pas évacuée rapidement, racontent les habitants, ils risquaient de trouver chez eux des policiers et des surveillants de l'entreprise. Les enfants aussi étaient évacués de l'école en pleine journée, au ressentiment de la directrice, Mme Marie Yamba.

« On ne peut pas vivre comme ça », dit Samuel Daoja, dont la maison se trouve à 70 m de la mine. Il montre de profondes lézardes le long des murs de béton et raconte que lorsqu'il a tenté de protester, il a été arrêté par la police pour une durée prolongée. « Les surveillants de la société viennent chez nous », dit-il, « ils viennent avec la police et nous disent de partir rapidement. Il est évident qu'en cas de désobéissance, nous risquons des coups ». La force de surveillance de la mine du Groupe Steinmatz n'est pas armée mais la société a le droit de se servir d'armes face aux habitants en vertu d'une clause du contrat signé dans le passé avec la junte militaire, l'autorisant à créer également une force armée.

En 2003, avant que ne commence l'extraction des diamants, le Groupe Steinmatz et ses associés canadiens de l'époque s'étaient engagés à construire des logements alternatifs pour la population habitant la zone de « l'enveloppe d'explosion ». En effet, la société avait commencé à construire ces maisons mais pas à un rythme acceptable du point de vue des habitants. Au terme de trois ans d'explosions, seules 80 maisons avaient été construites sur les 274 nécessaires pour

une population de près de 4 000 personnes. « Un jour, les représentants de la société sont venus chez moi », raconte Mabuma, « et m'ont annoncé que nous devons immédiatement quitter les lieux. Que demain ils démoliraient la maison qui nous appartenait depuis des générations, après nous avoir construit une nouvelle maison. Nous n'avions pas le choix et nous sommes arrivés à la nouvelle maison, qui n'avait même pas de cuisine, avec un puits éloigné, et les enfants qui devaient auparavant marcher une minute pour aller à l'école doivent maintenant faire chaque jour des kilomètres en attendant qu'une nouvelle école soit implantée ici ».

« Leurs diamants nous ruinent la vie », ajoute John Christopher, un des habitants, avec désespoir. « Ils nous harcèlent, nous risquons de perdre nos maisons, de rester complètement à sec, et lorsque nous avons un problème, il n'y a personne à qui parler. Je n'ai jamais réussi à rencontrer le directeur du Groupe Steinmatz qui se trouve à une minute d'ici. Il serait plus simple de parler à la reine d'Angleterre. Nous n'avons qu'un grand écriteau qui porte son nom pour nous annoncer que la voie s'appelle "Voie Jean Jobert" ».

Cette perte de temps a poussé les habitants à s'organiser en comité pour agir avec sérieux. « Nous avons décidé », dit un vieillard dénommé Furey Mo'iba, « qu'à une certaine date nous resterions chez nous en refusant de partir. L'explosion serait annulée grâce à un piquet de grève qui serait aussi calme que possible ». La société a été informée d'avance de l'action prévue et a avancé les explosions d'une journée. « Nous espérons que le gouvernement interviendrait pour nous aider à trouver un compromis avec la société », poursuit Mo'iba, « nous avons toutes sortes de scénarios en tête, mais il n'y a une chose que nous n'avions pas imaginée, que la société réalise les explosions pendant que les gens étaient chez eux, femmes et enfants compris ».

C'est exactement ce qui s'est passé le 13 décembre. Les sirènes ont retenti et les habitants ont refusé de sortir. Certains s'étaient réunis près de la mine pour manifester leur présence. Ils rejetèrent les tentatives de les persuader de cesser leur protestation, même les bombes lacrymogènes de la police ne les ont pas persuadés de partir. Après une longue attente, la police a donné le feu vert et la société a réalisé trois explosions. « Nous étions sous le choc », dit Tamba Pandey, un des manifestants. « La terre tremblait et les bébés pleuraient et criaient. Un rocher a atterri juste à côté de moi et c'est un miracle que personne n'ait été touché ».

Les explosions terminées, des centaines d'habitants surpris et furieux se sont réunis devant le périmètre de la mine. Certains tenaient de simples pancartes de papier portant des slogans contre la société. D'autres s'avancèrent vers le point d'extraction où ils se sont tenus au côté des surveillants et des policiers. La confrontation était inévitable. Au bout d'un court moment, la police a ouvert le feu. Deux manifestants ont été tués, dont Momo Aya, père de deux filles, et Mossi Momo. Huit autres ont été blessés et dépêchés à l'hôpital de la ville voisine. Le gouvernement a envoyé dans la région des unités militaires et a instauré un couvre-feu immédiat.

Photos page 15 :

Famille du Kono à l'entrée de sa maison proche de la mine. « On ne peut pas vivre comme ça ». En bas à droite : Le Président de la Sierra Leone, Ernest Koroma. À gauche : le directeur général de l'association pour les droits de l'homme NMJD, Abu Brima.

La commission d'enquête : « Les minéraux appartiennent au peuple en exclusivité et il a le droit de gagner sur ce cadeau du ciel plutôt que de recevoir une « petite allocation », tandis que l'investisseur reçoit la part du lion ».

La société réalisa alors trois explosions dans la mine. « Nous étions sous le choc », dit Tambe Pendi. « La terre tremblait, les bébés pleuraient et hurlaient. Un rocher a atterri juste à côté de moi et c'est un miracle que personne n'ait été touché ».

L'information, propagée à travers tout le pays, souleva de nombreux échos. « Il s'agit d'une violation brutale des droits de l'homme », déclara le député Philippe Tondona qui représente la région de Kono, « et d'un coup porté à la souveraineté de la Sierra Leone, l'opération d'une société étrangère ayant abouti à la violence contre des civils ». Tondona et quelques membres du Parlement ont demandé une enquête sur les événements. « Ce n'est pas la première fois que cette société cause de la peine à notre peuple ». Un chef local anonyme est cité dans la presse : « Leurs surveillants ont à plusieurs reprises battu des vieillards et des jeunes en se vantant que le gouvernement était dans leur poche ». Le gouvernement a cessé l'exploitation de la mine et accepté

de créer une commission d'enquête dirigée par un ancien juge de la Cour Suprême, l'Honorable Jankin Johnston.

Le travail de la commission a duré 4 mois et celle-ci a entendu près de 50 témoins. « Il s'agissait d'un examen sérieux », explique Gabanda, un des témoins. « Les audiences étaient ouvertes au public, les représentants de la société sont venus expliquer leur position, au côté des habitants touchés. Le tableau présenté était complet et équilibré ».

Les conclusions ont été publiées en avril et contenaient des recommandations que le Groupe Steinmatz ne pouvait pas apprécier. Par exemple, il était préconisé que le Groupe paie des indemnités aux familles des personnes tuées par des policiers, et qu'il soit tenu de trouver des logements neufs aux habitants dont les maisons se trouvaient à moins de 500 mètres de la mine. D'autres recommandations de sécurité ont été formulées, comme par exemple la radiation de la clause contractuelle autorisant Kuydo à créer une force de surveillance armée. Il a été recommandé au gouvernement de ne plus envoyer à la mine de policiers recevant leurs instructions de la capitale, mais d'assurer la sécurité des lieux par le biais du poste de police local de Tonkoro. Les policiers qui avaient tiré les balles mortelles seraient jugés.

En outre, les habitants de Tonkoro ont été surpris de découvrir les chiffres financiers divulgués par la commission. Au cours des quatre dernières années la société a gagné près de 86 millions de dollars, dont 9,5 millions seulement ont été transférés au gouvernement, ce que le rapport définit comme constituant une « petite allocation ». Selon le Groupe Steinmatz, ces recettes sont minimales par rapport aux frais engagés.

La commission a indiqué que la mine fonctionnait selon un contrat signé sous la junte militaire et a recommandé de le rectifier « de toute urgence » afin de transformer la répartition des gains, de manière à ce que l'État reçoive 35 à 40 % des recettes, dont un tiers serait transféré aux tribus locales. La commission a souligné que « les minéraux extraits appartenaient en exclusivité au peuple, et qu'il avait droit à des gains sur ce cadeau venu du ciel plutôt que de recevoir une « petite allocation », tandis que l'investisseur prenait la part du lion ».

Par ailleurs, la commission recommandait de corriger d'urgence la loi sur les exploitations minières, en raison de ce qu'elle appelait « l'injustice prolongée causée à la tribu de Tonkoro ». La nouvelle loi accordait à toutes les tribus du pays le « plein droit de propriété » sur leurs terres, pour qu'elles puissent être partie prenante aux

accords et aux décisions du gouvernement. Une clause spécialement douloureuse du point de vue du Groupe Steinmatz recommandait de réexaminer le permis accordant à l'entreprise un droit d'exploitation pour 25 ans et de réduire cette période à « pas plus de 15 ans ». Elle recommandait aussi que la mine cesse son exploitation à l'un des deux points d'extraction jusqu'à ce que de nouvelles maisons soient construites pour les habitants. Il était indiqué que l'arrangement actuel pour le transfert des habitants était « tout à fait insatisfaisant » et que désormais les décisions seraient prises par un groupe d'arbitres comprenant un architecte et un urbaniste.

Les recommandations ont été accueillies par les habitants dans la joie et l'allégresse, surtout lorsque le Premier Ministre a annoncé que le gouvernement les acceptait presque toutes. Pour ce qui concerne les clauses juridiques plus complexes, concernant la réouverture du contrat avec la mine, le gouvernement « en prenait note » et il a été annoncé qu'un groupe d'action se chargerait de s'en occuper. « Nous n'y croyons pas », dit Furey Mo'iba. « Nous pensions qu'il y avait une chance que les choses changent. Bien qu'à la fin on nous ignore toujours ».

« Une rencontre amicale »

La nouvelle situation a poussé Benny Steinmatz à agir rapidement. En mai, il est arrivé en Sierra Leone pour une visite privée chez le Président Ernest Kodome, définie par un communiqué de presse comme une « rencontre amicale ». Le directeur général Jobert était là aussi. Au terme de la réunion, qui traitait entre autres choses des relations entre le gouvernement et les investisseurs étrangers, il apparut aux habitants de Tonkoro que leur lutte était loin de son terme. Les autorités autorisaient le renouvellement partiel de l'extraction de diamants à l'un des deux points, conformément aux conclusions de la commission. Ce qui fâcha de nombreux habitants fut le communiqué de presse du gouvernement destiné entre autres à calmer les investisseurs étrangers dans le pays.

Le communiqué faisait l'éloge de « l'importance stratégique » de Koydu et indiquait que la société « était dégagée de toute accusation ». Le groupe de journalistes qui suivait le secteur des mines en Sierra Leone a publié une annonce dans laquelle il se disait « choqué » par la formule gouvernementale qui donnait une impression erronée : malgré l'enquête qui avait divulgué de nombreuses omissions de la part de la société dans ses rapports avec les habitants au fil des ans, le gouvernement ne les mentionnait pas. À la place, il publiait un avis qui donnait une

fausse impression selon laquelle la société aurait été interrogée sur les tirs et qu'elle avait été acquittée. La présidente du groupe, la journaliste Diana Cocker, déclara qu'il s'agissait « d'une insulte au public touché par l'entreprise ». Dans un avis publié par la Coalition pour une Extraction Équitable il a été déclaré que c'était là « une tentative honteuse du gouvernement d'induire le public en erreur... Ce qui ressort clairement est que malgré le fait que les hommes de la société ne soient pas passés en justice à la suite des événements du 13 décembre, ils doivent tout de même respecter certaines conditions (de la commission d'enquête – SG) avant que leur action ne puisse être considérée comme légitime ». Une de ces conditions est le règlement des familles. La société Koydu a accepté de payer et a demandé que cet acte soit défini comme un « don financier aux familles des victimes ».

Une fois obtenues ces ententes avec le gouvernement, qui avait accepté la demande de Koydu de clôturer le périmètre de la mine, les habitants se préparent ces jours-ci à la reprise de son exploitation. Avant de quitter Kono pour passer par la jungle sur le chemin de la capitale, je montre à certains habitants des coupures de la presse israélienne où l'on voit la photo de Benny Steinmatz. Ils la regardent avec intérêt et souhaitent lui transmettre un message direct. « Je ne m'attends pas à grand-chose », dit désespérément John Christopher, « mais je demande tout de même à Steinmatz de venir ici pour s'excuser. Qu'il montre qu'il regrette le comportement des responsables de la mine. Nous lui pardonnerons, vraiment. Sur la photo il semble être une personne honnête. Peut-être ne sait-il pas ce qu'on nous a fait ici ». Ansome Koroma, qui travaillait à la mine, ajoute : « Qu'il fasse en sorte que les hommes de la mine n'humilient pas les ouvriers, qu'ils ne nous battent plus et qu'ils nous traitent comme des êtres humains, comme eux ». ***

Shahar-g@yedioth.co.il
